

Incipit liber sapiēcie. Ca. 1.

Omnis sapia a
dño dñe et cū
illo fuit sp̄s a ē
aū euū. **A**renā
maris et plu
uie guttas et
dies seculi q̄s
dīmūerauit. **A**ltitudinē celi a lati
tudinē t̄re a pfundū abissi q̄s di
mensus ē. **S**apia; dei p̄cedē oīa
q̄s inuestigauit. **P**rior oīm crea
ta est sapia a intellāis prudēcie
ab euo. **F**ons sapiēv̄bū dei in ex
cellis a ingressus illius mādāta
et̄na. **R**adix sapiē cui reuelata ē
a astucias illi; q̄s agnouit. **D**isci
plina sapiē cui reuelata ē et mā
festata a multiplicacōe; i;gressus
illi; q̄s intellexit. **V**n̄ ē altissim⁹
creator oīpotēs rex potēs a metuē
dus nimis sedēs sup̄ thronū illi;
a dominās deus. **I**p̄e creauit illaz
in spūsācto a vidit a dīmūerauit
a mēsus ē. **E**t effudit illaz sup̄ oīa
opa sua a sup̄ oēm carnē scōz da
tū suū a p̄bet illā diligētibz se. **T**i
mor dñi gloria a gloriacō a leticia
a corona exultacōis. **T**imor dñi
deleābit cor a dabit leticiā a gau
diū in longitudinē diez. **T**imēti
deū bñ erit in extremis a i die de
fūctōis sue bñdicet. **D**ilectō dei ho
norabil sapiā. q̄bz aū apparue
rit in visu diligūt eā in visioe a in
agnitiōe magnaliū suor. **I**nitū
sapiē timor dñi a cū fidelibz i vul
ua p̄creat⁹ ē a cū electis f̄is ḡdiē
a cū iustis a fidelibz agnoscutur.
Timor dñi sc̄ie religiositas. **R**eli
giositas custodiet et iustificabit

cor. iocūditatem atq; gaudiū da
bit. **T**imēti deū bñ erit in diebz
p̄sumacōis illi; bñdicet. **P**lenitu
do sapiē timē deū a pleitudo a fru
ctibz illi; **O**ēz domū illi; implebit
a gnationibz a receptacula a the
sauris illius. **C**orona sapiē timor
dñi replēs pacē a salutis fructuz
a vidit a dīmūerauit eā. **V**traq;
aū fūt dona dei. **S**c̄ia; a intellectu
prudēcie. sapia oparciet a gloriā
tenētū se exaltat. **R**adix sapiētie
est t̄ere deū. ramī ei illi; longevi
In thesauris sapiē intellāis a sci
entie religiositas. execratio autē
p̄dōibz sapiā. **T**imor dñi expel
lit p̄cēm. nā q̄ sine t̄ore ē nō pote
rit iustificari. iracūdia em̄ a iofita
tis illi; subūsiō ei⁹ est. **V**sq; in tē
pus sustinebit patiens a postea
redditiō iocūditatis. **B**on⁹ sēhō
vsq; in tēpus abscondet v̄ba illius
a labia multoz enarrabūt sensū
illi;. **I**n thesauris sapiē significa
tio discipline. execratio at p̄dōi
cultura dei. **F**ili; cupiscēs sapiētiā
p̄serua iustitiā a de⁹ p̄tebit illā ti
bi. **S**apia em̄ disciplina t̄ior dñi
a qd bñplacitū est illi fides a mā
suetudo a adimplebit thesauros
illi;. **C**ōtūmax nō sis a incredibi
lis t̄iori dei a ne accesseris ad illū
duplici corde. **N**e fueris p̄pocrita
in ospectu hōim a nō scādaliseris
in labijs tuis. **A**ttēde in illē ne for
te cadas a ponas scādalum a iē
tue a adducas in honracōnē ti
bi a reuelet deus abscoīa tua a in
medio sinagoge elidat te. quo
niam accessisti maligne ad domi
nū et cor tuū plenum est dolo et
fallacia. 12. Ca. ij.

Hli accedes ad seruitutez dei
sta in iustitia et in fide et pre
para animam tuam ad temptationem. De
pone cor tuum et sustine et inclina au
tem tuam et suscipe verba intellectus et
ne festines in tempore obductionis. Su
stine sustentationes dei coniungere deo et su
stine ut crescat in nouissimo vita
tua. **O**mnis quod tibi applicatum fuerit ac
cipe et in dolore sustine et in humilita
te tua paciamur habere. quoniam in igne per
bat aurum et argentum. homines vero re
ceptibiles in camino humiliationis.
Crede deo et recuperabit te et dirige
viam tuam et spera in illi. **S**erua timo
rem illius et in illo reuerasce. **M**etuen
tes dominum sustinete misericordiam eius et non
deflectatis ab illo ne cadatis. **Q**ui
timetis dominum credite illi et non eu
anabitur merces vestra. **Q**ui timentis
dominum sperate in illi et in oblatione
veniet vobis misericordia. **Q**ui timentis dominum
diligite illi et illuminabuntur corda
vestra. **R**espiciat filii nationes hominum et
scitote quod nullus sperauit in domino et
confusus est. **Q**uis enim promissit in man
datis eius et derelictus est. aut quis in
uocauit eum et desperit illi. **Q**uoniam pius
et misericors est deus et remittet in die
tribulationis peccata et peccator est omnibus
exigentibus se in veritate. **V**e dupli
ci corde et labijs scelestis et manibus
malefactoribus et peccatori terram ingre
dientem duabus viis. **V**e dissolutis
corde qui non credunt deo et idcirco non pro
fuerunt ab eo. **V**e hijs qui perdidit
sustentationem et qui dereliquerunt vias re
ctas et diuerterunt in vias prauas.
Et quod fatietur cum inspicere cepit dominus.
Qui timet dominum non erunt incredi
biles verbo illi et qui diligunt illi confer
uabunt viam illi. **Q**ui timet dominum in

quiret que beneplacita sunt ei et qui
diligunt eum replebuntur lege ipsius.
Qui timet dominum preparentur corda
sua et in conspectu illius sanctificabunt ani
mas suas. **Q**ui timet dominum custo
diunt mandata illius et paciamur habere
usque ad inspectionem illius dicen
tes. **S**i penitentiam non egerimus incide
mus in manus domini et non in manus
hominum. **S**ed et enim magnitudinem illius
sic et misericordia illius cum ipso est. *Ca. iij.*

Hli sapientia ecclesiarum et na
tio illorum obedia et dilectio.
Judicium patris audite filij et sic faci
te ut salui sitis. **D**eus enim honora
uit patrem in filiis et iudicium matris ex
quirentes firmavit in filios. **Q**ui di
ligit deum exorabit pro patris et obtine
bit se ab illi et in oratione dierum
exaudietur et sicut qui thesauri
sat ita et qui honorificat matrem suam.
Qui honorat patrem suum iocundabitur
in filiis et in die orationis sue exau
diatur. **Q**ui honorat patrem suum vita
vivet longiore et qui obedit patri refri
gerabit mercedem. **Q**ui timet dominum ho
norat parentes et quasi dominus seruiet
hijs qui se genuerunt. **I**n ope et ser
mone et omni patientia honora
patrem tuum ut superueniat tibi bene
dictio a deo et benedictio illius in no
uissimo manet. **B**enedictio patris
firmat domos filiorum. **M**aledictio
autem matris eradicat fundamen
ta. **N**e gloriaris in contumelia patris
tui non enim est tibi gloria sed con
fusio. **G**loria enim hominis ex honore
patris sui et dedecus filij patris si
ne honore. **F**ili suscipe senectatem pa
tris tui et non contristes eum in vi
ta illius et si defecerit sensu reman
da et ne spernas eum in tua virtute.

Elemosina em̄ p̄ris nō erit in ob
liuioe. nā p̄ p̄tō m̄ris restituet̄ ti
bi bonū a in iustitia edificabitur
tibi a in die tribulacōis om̄eora
biē tui a sicut i sereno glacies sol
uentur p̄tā tua. Quā male fame ē
q̄ derelinq̄t p̄rez a est maledictus
a deo q̄ exasp̄at m̄rez. Fili i māfue
tudine opa tua p̄fice et sup̄ hōim
gloriā diligeris. Quāto magnus
es hūilia te in oibz a corā dō iue
nies grāz. qm̄ magna potētia dei
solū a ab hūilibz honorat̄. Altio
ra te ne quesieris a fortiora te ne
scrutat̄ fucis. s̄ q̄ p̄cepit tibi de
illa cogita semp a in pluribz op̄i
bus eius ne fueris curiosus. Nō
est ei tibi necēriū ea q̄ abscondita
sūt vidē ocul̄ tuis. In sup̄uacuis
rebus noli scrutari multip̄le a in
pluribz ei op̄ibz n̄ eris curiosus
Plurima em̄ sup̄ sensū hōim ostē
sa sūt tibi. Multos ei sup̄latauit
suspicio illoz a i uaitate detinuit
sēsus illoz. Cor durū hēbit male
in nouissio a q̄ amat piculū i illo
pibit. Cor ingrediēs duas vias
nō hēbit successus a p̄uicors i ill
scādaliabit̄. Cor nequā guabit̄
in doloribz a p̄dōr adiciet ad pec
candū. Synagoge sup̄loz nō eie
samitas. frutex ei p̄dī eradicabit̄
in illis a nō intelligē. Cor sapiē
tis intelligit in sapiā et auris lō
audiet cū oī cupia sapiāz. Sapi
ens cor a intelligibile abstinebit
se a p̄tis a i op̄ibz iustitie succes
sus hēbit. Ignē ardētem extinguit
aq̄ a elēosina resistit p̄tis a deus
p̄spector est ei q̄ red dit grāz. Me
minit in postez a in tempe casus
sui inueniet firmamentū. Ca. iij

Eli elemosinā paup̄is ne de
fraudes a oculos tuos ne
tūfueras a paup̄e. Aīaz esurien
tē ne despereris a nō exasp̄es pau
perē in inopia sua. Cor inopis ne
afflixeris a nō p̄trahas datū an
gustiat̄. Rogacōez a tribulati ne
abicias et nō autas faciē tuā ab
egeno. Ab inope ne autas oculos
tuos p̄p̄ irā a nō relinq̄s q̄rētibz
tibi retro maledicē. Maledicētis
em̄ tibi i amaritudie aīe. exaudi
etur de p̄catio illi. exaudiet at̄ eū
q̄ fecit illū. Cōgregacōi pauperū
affabilem te facito a p̄sbitero hu
milia aīaz tuā a magnato hūilia
caput tuū. Dedina paup̄i sine tri
sticia aurē tuā a red de debitū tuū
a r̄nde illi pacificē in māfuetudie
Libera eū q̄ iniuriā patitur de ma
nu sup̄bi a non acide feras in aīa
tua. In indicādo esto pupill̄ mise
ricors ut p̄ a p̄ viro m̄ri illoz et
eris tu velut fili a altissimi obediēs
a miserebit̄ tui magis q̄ maf. Sa
piētia filiis suis vitā inspirat a fu
scipit inq̄rētes se a p̄bit i via iu
stitie. Et q̄ illā diligit diligit vitāz
a q̄ vigilauerint ad illā opletēt̄
placore ei. Qui tenuerint illā vi
tā hereditabūt a q̄ introibit bene
dicet deus. Qui seruiūt ei obseq̄n
tes erūt dō a eos q̄ diligūt illā di
ligit de. Qui audit illā indicabit
gētes a q̄ intuet̄ illā permanebit
ofidēs. Si crediderit ei p̄manebit
a hēditabit illā a erūt in ofirma
cōne creature illoz. qm̄ i tempta
cōne abulat cū eo a i p̄mis eligit
eū. Timorē a metū a p̄bacōnē in
ducet sup̄ illū a erutabit illū i tri
bulacōe doctrie sue donec tēptet

eū in cogitacōibus suis et credat
aīe illi. **E**t firmabit illū et iter ad
ducat directū ad illū et letificabit
illū et denudabit illi absconsa sua
et thesaurisabit sup illū scīa et in
tellectū iustitiae. Si aut obterraueit
derelinq̃t eū et tradet eū in manū
inimici sui. **F**ili oserua tps et deuī
ta a malo. **P**ro aīa tua ne cōfida
ris dicē rex. **E**st em cōfusio addu
cēs peccatū et est cōfusio adducēs
glia et grā. **N**e accipias faciē ad
uersus faciē tuā nec aduersus aīa
tuā mēd atū. **N**e reuēaris primū
tuū i casu suo nec retineas vrbū in
tpe salutis. **N**ō abscondas sapiā
tuā in decore ei. **I**n lingua em sa
pia dimosciet et sēsus et sciētia et do
ctrina in vbo sēsati et firmamētū
in opibz iusticie. **N**on contradicas
vbo veritatis vllō mō et de mēda
tio in erudicōis tue cōfūdē. **N**ō cōfū
daris cōfiteri pā tua et ne subici
as te oī hōi p pā. **N**oli resistere
cōtra faciē potētis nec coneris cō
tra ictū fluij. **P**ro iusticia agomi
sare p aīa tua et vsq ad mortem
certa p iusticia et de expugabit p
te inimicos tuos. **N**oli citatē in
lingua tua et inutilis et remissus i
opibz tuis. **N**oli eē sicut leo in do
mo tua euerēs domesticos tuos
et opprimēs sbedos tibi. **N**on sit
porecta manū tua ad accipiēdū
et ad dandū collecta. **Ca. v.**

Noli attēdē ad possessiōes im
quas et ne dixeris: est m̄ sus
fitiēs vita. **N**ihil em pderit in tpe
vindictē et obductōis. **N**e seq̃ris
in fortitudie tua cōcupia et cordis
tui et ne dixeris. **Q**uo potui aut q̃s
me subiciet p̃f facta mea. **D**eus

aut vindicās vindicabit. ne dixe
ris. **P**eccavi et quid mibi accidit
triste. **A**ltissim⁹ ei est paciēs red
diti. **D**e p̃piciatu pā noli esse
finē metu neq adicias peccatum
sup peccatū et ne dicas. **M**iseratio
dñi magna est: multitudis pā
rū meorū miserebit. **M**ia em et ira
ab illo cito primāt et in pāores
respicit ira illi. **N**e tardes cūti ad
dñm et ne differas de die in die.
Sbito ei reiet ira dñi et in tpe vim
dicte dispdet te. **N**oli anx⁹ eē i di
iicijs iniustis. nō ei pderit tibi in
die obductōis et vindictē. **N**ō vē
tiles te in oē ventū et nō eas i oē
viā. **S**ic em oīs pāor pbat in du
plici lingua. **E**sto firm⁹ i via dñi
et i veritate sēsus tui et scīa et p̃leq̃
tur te verbū pacis et iusticie. **E**sto
māfuet⁹ ad audiēdū verbū dei ut
intelligas et cū sapia pferes r̃fū
rex. **S**i ē tibi intellect⁹ r̃nde p̃rio.
finautē manū tua sit sup os tuū
ne capiais in vbo indisciplinato
et cōfudar. **D**onor et glia i fmo
ne sēsati. lingua vero imprudētis
subūfio ē ipi. **N**ō appelleis fufur
ro in vita tua et lingua tua ne ca
piaris et cōfudais. **S**up furē em ē
cōfusio et penitētia et denotatio p̃f
fima sup bilingūe. fufurratori at
odiū et inimicitia et cōtūelia. **I**usti
fica pusillum et magnū similiter.

Noli fieri p amico **Ca. vi.**
Inimic⁹ primo **I**mproperiū
em et cōtūelia mal⁹ hereditabit et
oīs pāor inuid⁹ et bilinguis. **N**ō
te extollas in cogitacōne aīe tue
velut taur⁹ ne forte elidatur vir
tus tua per stulticiam et folia tua
comedat et fructus tuos perdat

et relinqueris velut lignū aridū in
heremo. Aia em̄ nequā dispdet q̄
se h̄z a in gaudiū inimicus dat il
lū a deducet in sortē impiorū. Ver
bū dulce multiplicat amicos a mi
tigat inimicos a lingua euchaīs
in bono h̄cie abūdabit. Multi pa
cifici sint tibi a cōsiliarij si sit tibi
vn⁹ de mille. Si possides amicum in
tēptacōe posside eum et ne facile
credas ei tēpsū. Est ei amicus fm̄
tēps suū a nō pmanebit in die tri
bulacōis. Et ē aīcus q̄ ouertit ad
inimicitia a ē aīcus q̄ odiū a rira
a ouicia denudabit. Est aut̄ aīc⁹
sotius mēse a nō pmanebit i die
necitatis. Amic⁹ si pmāserit fixus
erit tibi q̄si coeq̄lis a i domesticis
tuis fiducialit̄ aget. Si hūiliaue
rit se oītra te a a facie tua abscon
derit se vnanimē hēbis amicitia
bonā. Ab inimicis tuis sepate et
ab amicis tuis attēde. Amic⁹ for
tis fidelis p̄tēdio. q̄ aut̄ inuenit il
lū inuenit thesaurū. Amico fideli
nulla ē opatio a nō est digna pō
deratio auri a argēti oītra bōitatē
fidei illi⁹. Amic⁹ fidelē medicamē
tū vite a imōlītatis et q̄ metuūt
dñm inueniūt illū. Qui timet dñm
eque hēbit amicitia bonā. qm̄ fm̄
illū erit amicus illi⁹. Fili a iuen
tute tua excipe doctrinā a vsq̄ ad
canos inuenies sapiāz. Quasi is
q̄ arat a q̄ seminat accēde ad eaz
a fustie bonos fruct⁹ illi⁹. In ope
re ei ipi⁹ exiguū laborabis a cito
edes de gñacōibz illi⁹. Qm̄ aspa ē
mimū sapiā in doctis hōibz a nō
pmanebit in illa excors. Quasi la
pidis v̄tus pbacō erit in illa a nō
demorabūt picē illā. Sapiā ei do

ctrine secūd nomē est ei⁹ a nō est
multis manifesta. Quibz at̄ cōgni
ta est pmanet vsq̄ ad cōspēctū dī.
Audi fili a accipe cōsiliū intellcūs
a ne abicias cōsiliū meū. Inice pe
dē tuū in cōpedes illi⁹ et in torques
illi⁹ collū tuū. Subice hūerz tuū a
porta illā et ne accidieris vincul
ei⁹. In oī aīo tuo accēde ad illā a
in oī v̄tute tua cōserua vias eius.
Inuestiga illā a manifestabit tibi
a cōtines fact⁹ ne derelinqs eā. In
nouissimis em̄ inuenies requiez
in ea a ouertet tibi i oblectacōez.
Et erūt tibi cōpedes ei⁹ in p̄tēdōne
fortitudinis a bales v̄tutis a tor
ques illi⁹ in stolā glorie. Deco: ei
vite est in illa et vincula illi⁹ alli
gatura salutis. Stola glie idues
eā a coronaz gñlacōis impones
tibi. Fili si attēderis m̄ discēs eā a
si accomodaueis aīm tuū sapiēs
eris. Si inclinaueris aurē tuā exci
pies doctrinā a si dilexeris audi
re sapiēs eris. In m̄titudine p̄sbi
teroz prudētū sta et sapie illorū
ex corde cōiūgere ut oēm narracō
nē dei possis audire et pūbia lau
dis nō effugiāt a te. Et si videris
fēlatū euigila ad eū a ḡdus osti
orū illi⁹ exterat pes tu⁹. Cogitatū
tuū h̄ate in p̄ceptis dei a in man
datis illi⁹ maxime assidu⁹ esto a
ipe dabit tibi cor a cōcupiscencia
sapientie dabitur tibi. Ca vij.

Noli facē mala a nō te appre
hendēt. discēde ab iniquo et
deficiēt mala abs te. Fili nō sem
nes mala in sulcis iniustitie a nō
metes ea in septuplū. Noli q̄rere
ab h̄cie ducatū neq̄ a rege cathe
draz honoris. Nō te iustificēs aī

deū qm̄ agnitiō cordis est ip̄e ⁊ pe
nes regē noli velle videri sapiens
Noli q̄rere fieri iudex nisi valeas
v̄tute irrūpere iniquitates ne forte
extimescas faciē potētis ⁊ ponas
scādā in agilitate tua. **N**on pec
ces in multitudīe ciuitatis nec te im
mittas in pplm̄ neq; alliges dupli
cia peccata. **N**ec ei in vno eris im
munis. **N**oli eē pusillanimis in aīo
tuo exorare ⁊ facē eleosinaz ne de
spicias. **N**e dicas in multitudīe
mūez meoz respiciet de⁹ ⁊ offēn
te me dō altissio mūera mea susci
piet. **N**ō irrideas hōiez in amaritu
dine aīe. est ei qui hūiliat ⁊ exal
tat circūspectoz de⁹. **N**oli amaē mē
datū adūsus frēz tuū neq; in amī
cū fili ē fatias. **N**oli velle mētiri oē
mēdatū. assiduitas ei illi⁹ nō est
bō. **N**oli vltosus eē in multitudīe
p̄sbiteroz ⁊ nō iteres v̄bū in oīo
ne tua. **N**ō oderis laboriosa opera
⁊ rusticatōez creatā ab altissimo.
Nō te reputes in multitudīe in dī
sciplinatoz. memēto ire qm̄ non
tardabit. **H**umilia valde spiritū
tuū qm̄ vīdita carnis ip̄ij ignis
⁊ v̄mis. **N**oli p̄uaricari in amīcū
pecuniā diffēntez neq; frēz tuū ca
rissimū auro spreueris. **N**oli discē
dere a muliere sēsata ⁊ bō quā sor
titus es in timore dñi. grā em̄ vere
cūdie illi⁹ sup̄ aux. **N**ō ledas ser
uū in veritate opantē neq; merce
nariū dantē aīaz suā. **S**eru⁹ sēsā
tus sit tibi dilectus q̄si aīa tua. nō
defraudes illū libertate neq; inopē
derelinqs illū. **D**ecora tibi sūt at
tende ill⁹ ⁊ si sunt vtilia pseuerent
apud te. **F**ilij tibi sūt erudi illos ⁊
circa illos a pueritia illoz. **F**ilie

tibi sūt sua corp⁹ illaz ⁊ nō ostē
das hilarē faciē tuā ad illas. **T**ra
de filiā ⁊ grāde op⁹ feceris ⁊ hōi sē
sato da illā. **M**ulier si ē tibi scdm̄
aīaz tuā nō picias illaz ⁊ odibili
nō credas te in toto corde tuo. **H**o
nora p̄rez tuū ⁊ gemit⁹ m̄ris tue
ne obliuiscaris. **M**emēto qm̄ nisi
p̄ illos nat⁹ nō fuisses ⁊ retribue
ill⁹ quō et illi tibi. **I**n tō aīa tua ti
me dñm ⁊ sacerdotes illi⁹ sc̄ifica.
In oī v̄tute dilige eū qui te fecit ⁊
m̄stros ei⁹ ne derelinqs. **H**onora
deū ex tota aīa tua ⁊ honorifica sa
cerdotes ⁊ p̄purga te cū brachijs
Da ill⁹ p̄tē sicut mādātū est tibi p̄
miciāz ⁊ purgatōis ⁊ de negligē
tia tua purga te cū paucis. **D**atū
br̄chiorū tuoz ⁊ sacrificiū sc̄ifica
tiōis offeres dñō ⁊ im̄tia scōz et
paupi porrige manū tuā ut perfī
ciaz p̄piciatio ⁊ b̄ndictio tua. grā
dat⁹ in ōspectu oīs vinētis ⁊ mor
tuo n̄ phibeas grāz. **N**ō desis plo
rātibz in ōsolacōez cū lugētibz am
bula. **N**ō te pigeat visitare infirmū
ex hīs ei⁹ in dilectōe fr̄teris. **I**n oī
bus opibz tuis mēorare nouissia
tua ⁊ in efnū nō peccab. *da viij*

Non litiges cū hōie potētē ne
forte icidas in man⁹ illi⁹. **N**ō
otēdas cū viro locuplete ne forte
cōū te ōstituat litē tibi. **M**ultos ei⁹
p̄didit aux ⁊ argētū ⁊ vsq; ad cor
regū extēdit ⁊ cūtit. **N**ō litiges cū
hōie ligato ⁊ nō strues in ignē il
li⁹ ligna. **N**ō omūices hōi in docto
ne male de p̄genie tua loq̄t. **N**e de
spicias hōiez autēntē se a p̄cō ne
q; impropes ei. **M**emēto quomā
om̄s in corrupcōne sum⁹. **N**e sper
nas hōiez in sua senectute et em̄ ex

nobis senescit. **N**oli de mortuo inimico tuo gaudere. scies quoniam omnes moriemur. et in gaudium volumus venire. **N**e despicias narrationem presbiterorum et sapientum in publicis eorum conuersatione. **A**b ipsis enim discas sapientiam et doctrinam intellectualem et fructum magnatis sine querela. **N**on pretereant narratio seniorum. ipsi enim didicerunt a patribus suis. **Q**uoniam ab ipsis discas intellectum et in tempore necessitatis dabis responsum. **N**on incendas carbonem peccatorum arguens eos et ne incendaris flamma ignis peccatorum et illo rum. **N**e contra faciem stes contumeliosus ne sedeat quasi infidator ori tuo. **N**oli fenerari homini fortiori te. quod si feneraueris quasi perditum habere. **N**on sperdeas super virtutem tuam. quod si sperderis quasi restituens cogita. **N**on iudices contra iudicem. quoniam secundum quod iustum est iudicat. **C**um audace non eas in viam ne forte gemit mala sua in te. **I**pe enim secundum voluntatem suam vadit et filius cum stulticia illius peries. **C**um iracundo non facias rixam et cum audace non eas in desertum. quoniam quasi nihil est ante illum sanguis et ubi non est adiutorium elidet te. **C**um factis consiliis non habeas. non ei poterunt diligere nisi quod eis placet. **C**or extraneo ne facias consilium. nescis enim quid pariet. **N**on omni homini cor tuum manifestes ne forte inferat tibi gratiam falsam et officietur tibi. *Ca. 31.*

Non zelus mulierum finis tui ne ostendat super te malitiam doctriine nequarum. **N**on des mulieri potestatem anime tue ne ingrediar in virtutem tuam et confundaris. **N**e respicias mulierem multivolam ne forte incidat in laqueos illius. **C**um saltatrice

ne assiduus sis nec audias illam ne forte pereas in efficaciam illius. **V**irginem ne conspicias ne forte scandalizeris in decore illius. **N**e des fornicariis animam tuam in villo ne perdas te et hereditatem tuam. **N**oli circumspecte in vicis civitatis nec erraveris in plateis illius. **A**uerte faciem tuam a muliere compta et ne circumspectas speciem alienam. **P**ropter speciem mulieris multi perierunt et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit. **O**is mulier que est fornicaria quasi stercus in via ab omnibus pretereuntibus calcabitur. **S**peciem mulieris alienam multi ammittunt reprobis facti sunt. colloquium ei illius quasi ignis exardescit. **C**um aliena muliere ne sedeas omnino. nec accubas cum ea super cubitum et non altriceris cum illa in vino ne forte dedimet cor tuum in illam et sanguinem tuo labaris in perditionem. **N**e derelinquas amicum antiquum. novus enim non erit filius illi. **V**inum novum amicum novum retrahat et cum suavitatem bites illud. **N**on zelus gloriarum et opes patris. non enim scis quod futura sit illius subversio. **N**on placeat tibi iniuria iniustorum. sciens quoniam usque ad inferos placebit impius. **L**onge abesto ab homine potenter habente occidendi et non suspicaberis timorem mortis. **E**t si accesseris ad illum noli aliquid committere ne forte auferat vitam tuam. **C**ommunionem mortis scito. quoniam in medio laqueorum ingredi eris et super dolentium arma ambulabis. **S**ed et virtutem tuam caue te a patre tuo et cum sapientibus et prudentibus tracta. **V**iri iusti sint tibi coniuges et in timore dei sit tibi gloriatio et in sensu sit tibi cogitatio dei et omnis enarratio tua in preceptis altissimi. **I**n manu

artificiū opa laudabūt et pnceps
populi in sapia fmois sui in seſu
vero ſemioꝝ vbu. **T**erribil eſt in
citate ſua ho linguoſus et temera
rius i vto ſuo odibil erit. *Ca. x.*
Vter ſapiens iudicabit populū
ſuū et pncipat⁹ ſenſati ſtabil eit.
Sed iudicē ppli ſic et miſter ei⁹ et
qlis rector eſt citatis tales et inha
bitates i ea. **R**ex inſipies pdet po
pulū ſuū et citates inhabitabūt
p ſeſu prudētū. **I**n manu dei ptas
tre et exēbil ois imq̄tas gētū et
vtilē rectorē ſuſcitabit i tpe ſup il
lā. **I**n manu dei ptas hois et ſup fa
cie ſcribe iponet hoiez ſuū. **O**is iu
rie pri ne memieris et n̄ agas in
opibz iniurie. **O**ibil corā dō ē et
hoibz ſupbia et execrabil ois im
q̄tas gētū. **R**egnū a gēte i gēte
trāſſerit ppter iniuſticias et iniurias
et otuelias et diuſos dolos. **A**uaro
aut nihil ē ſceleſti⁹. **Q**uid ſupbis
terra et cinis. **N**ihil ē iniquius q̄
amare pecuniā. **V**ic ei et aiaz ſuaz
venalez hz qm̄ in vita ſua piecit
intima ſua. **O**is potentat⁹ breui⁹
vita. **L**āguor plixior grauat medi
cū. **B**reue lāguorē p̄cidit medic⁹
ſicut et rex hodie ē et cras moriet⁹.
Cū em̄ moriet⁹ ho hereditabit ſer
pētes et beſtias et vermes. **I**nitū
ſupbie hois apoſtatare a deo qm̄
ab eo qui fecit illū reſſit cor ei⁹.
qm̄ initū p̄ti eſt ois ſupbia. **Q**ui
tenuerit illā adimplebit maledi
ctis et ſubūtet eū in finē. **P**roptēa
exhonorauit dñs cōuēt⁹ malorū
et deſtruxit eos vſq̄ in finē. **S**edes
duci ſuploꝝ deſtruxit de⁹ et ſedere
fecit mites p eis. **R**adices gētū
ſupbaz arefecit deus et plātūit

hūiles ex ipis gētibz. **T**erras gē
tū eūtit dñs et p̄didit eas vſq̄ ad
fūdamētū. **A**refecit ex ipis et diſp
didit eos et ceſſare fecit memoriā
eorū a fra. **M**ēoriā ſuploꝝ p̄didit
deus et reliq̄t mēoriā hūiliū ſenſu.
Non eſt creata hoibz ſupbia neq̄
iraūdia naōi muliez. **S**emē ho
minū honoābit hoc qd̄ timet deū.
Semē aut hoc exhonorabit qd̄ p
terit mandata dñi. **I**n medio fra
trū rector illoꝝ i honore et q̄ timet
dñm erūt in ocul illi⁹. **G**lia diui
tū honoratoꝝ et paupeꝝ timor dei
eſt nō deſpicē hoīem iuſtū paupe
rē et nō magficare viꝝ p̄doꝝ di
uite. **M**agn⁹ eſt index et potēs ē in
honoꝝ et nō eſt maior illo q̄ timet
deū. **S**eruo ſeſato liberi ſeruiēt et
vir prudēs et diſciplinat⁹ nō mur
murabit correptus et inſcius nō
honorabit. **N**oli extollē te in faci
endo ope tuo et noli cūdari in tpe
angultie. **M**elior ē q̄ opat⁹ et abū
dat i oibz q̄ q̄ glia et eget pane
ſſili in māuetudie ſua aiaz tuā et
da illi hoiez ſedz meitū ſuū. **P**eccā
tez i aiaz ſuā q̄s iuſtificabit. **E**t q̄s
hōificabit exhonorātez aiaz ſuā.
Paup glia et p diſciplinā et tiorez
ſuū et ē hō q̄ hōificat ppter ſbāz ſuā.
Qui at glia et i paup̄tate q̄nto ma
gis in ſubūa. **E**t q̄ gloriat⁹ i ſubūa
paup̄tate vereat. *Ca. xi.*

Sapientia hūiliati exaltabit
caput illi⁹ et i medio m̄gna
toꝝ oſedē illū faciet. **N**ō laudes vi
cū i ſpecie ſua neq̄ ſpernas hoiez
in viſu ſuo. **B**reui⁹ in volatilibus
apis et initū dulcoris hz fruct⁹ il
li⁹. **N**e glorieis i veſtitu vnq̄ ne i
die honoris tui extollais. **Q**uomā

mirabilia opa altissimi solius et
gloriosa et abscondita iusta opa illius.
Multi tyranni sederunt in throno et
insuspicabilis portavit dyadema.
multi potentes oppressi sunt valide et
gloriosi traditi sunt in manus al-
tero. Priusquam interrogas ne vitu-
pes quemquam et cum interrogaueris cor-
ripe iuste. Priusquam audeas ne er-
deas verbum et in medio seniorum ne
aditias loquar. De ea re que non mole-
stat ne ceteris et in iudicio peccatum
ne consistas. Fili ne in multis sint
actus tui et si dives fueris non eis
immunis a delicto. Si enim secutus
fueris non apprehendes et non effugi-
es si percurreris. Est homo laborans
et festinans et dolens impius et tanto
magis non abundabit. Est homo mar-
cidus egens recuperatione plene defici-
ens virtute et abundans paupertate et
oculus dei respicit illum in bono et
erexit eum ab humilitate ipsius et exal-
tauit caput eius et mirati sunt in illo
multi et honorauerunt deum. Bona et
mala. vita et mors. paupertas et ho-
nestas a deo sunt. Sapientia et discipli-
na et scientia legis apud deum dilectio
et via bonorum apud ipsum. Error et
tenebre peccatoribus creata sunt. qui
autem exultant in malo consenescent in
malo. Datio dei iustis permanet et
perfecit illi successus habet in eter-
num. Est qui locupletatur peccato agendo et
hec pars mercedis illius in eo quod dicit
inueni requiem in et nunc manduca-
bo de bonis meis solus et nescit quod
tempus pretereat et mors appropinquet
et relinquit omnia alijs et moriatur. Sta
in testamento tuo et in illo colloquere
et in ope mandatorum tuorum retrahere.
Ne mares in opibus peccatorum. Cof-

de autem in deo et mane in loco tuo. Fa-
cile est enim in oculis dei subito honesta-
re pauperem. Benedictio dei in merce-
de iusti festinat et in honore velo-
ci processus illius fructificat. Ne di-
cas quod est in opere et que erunt in ex hoc
bona. Ne dicas. Sufficiens in sum
et quod ex hoc pessimabor. In die
bonorum ne immemor sis malorum et
in die malorum ne immemor sis bo-
norum. quoniam facile est coram deo in die
obitus retribuere unicuique secundum
vias suas. Malitia hore obliuio-
nez facit luxurie magne et in fine
hominis denudatio operum illius. Ante
mortem ne laudes homines quemquam. quoniam
in filiis suis agnoscit vir. Non omnes
homines inducas in domum tuam. multe
enim sunt insidie dolosi. Sic enim eru-
ant precordia fetantium et sicut perdis
inducit in caueam et ut caprea in la-
queum sic et cor superborum et sicut perpe-
tor videt casum primi sui. Bona enim
in mala conuertens insidiatur et in ele-
ctis imponet maculam. Ab scintilla
enim una augetur ignis et ab uno do-
loso augetur sanguis. homo vero peccator
sanguinem insidiatur. Attende tibi a pe-
stifero. fabricat enim mala ne forte
inducat super te subversionem in prope-
tuum. Admittle ad te alienigenam et
subuertit te in turbine et ab aliena
bit te a vijs proprijs. Ca. xij.

Si bonum feceris scito cui feceris
et erit gratia in bonis tuis mul-
ta. Benefac iusto et inuenies retribu-
tionem magnam et si non ab ipso certe
a domino. Non est enim ei bonum qui assiduus est
in malo et elemosinas non danti. quoniam
et altissimus odio habet peccatores et mi-
seretur peccatoribus. Da misericordiam
et ne suscipias peccatores. Et impijs

et p̄tōibz red det vīdīcā custo
diēs eos in diē vīdīde. Da bono
et nō recepis p̄tōrez. bñfac hūili
et non dederis impio. Prohibe pa
nes illi dare ne in ipsis potētiō te
sit. Nā duplicia mala inuenies in
omnibz bonis quēcūqz feceris illi
qm̄ et altissim⁹ odio hz p̄tōres et
imp̄iis red det vīdīcā. Nō agno
scet in bonis amic⁹ et nō abscondet
in mal⁹ inimic⁹. In bonis viri imi
mici illi⁹. in tristitia et in malicia il
li⁹ amic⁹ agnit⁹ est. Non credas
inimico tuo in eternū. Sicut em̄ era
mentū eruginat neq̄cia illius et si
humiliat⁹ vadat curu⁹ abice ani
mū tuū et custodi te ab illo. Non
statuas illum penes te nec sedeat
ad dexterā tuā ne cūsus stet in lo
co tuo ne forte cūsus i locū tuū in
quirat cathedrā tuā et in nouissim⁹
cognoscas v̄ba mea et i sermōibz
meis stimuleris. Quis miserebit
incātatorē a serpēte percusso et oibz
qui appropiāt testibz. Sic et q̄ co
mitat⁹ cū viro iniquo et obuolūt⁹
est i p̄tōis ei⁹. Vna hora tecum p
manebit. si autē declinaueris non
supportabit. In labiis suis idulcat
inimic⁹ et in corde suo infidiatur
ut subūtat te in foueaz. In oculis
suis lacrimat⁹ inimic⁹ et si inuene
rit t̄ps nō faciat⁹ sanguine et si
incurrerint tibi mala inuenies eū
illic priorē. In ocul⁹ suis lacrimat⁹
inimic⁹ et q̄si adiuuans suffodiet
plantas tuas. Caput suū moue
bit et plaudebit manu et multa su
furrās cōmutabit vultū suū. Ca. xxiij

Qui tetigerit picez inq̄nabit
ab ea et q̄ cōmūicauit sup̄to
induet sup̄biā. Pond⁹ sup se tol

lit q̄ honestiori se cōmūicat et dicto
ri te ne soci⁹ fueris. Quid cōmūica
bit cacabz ad ollā. Qm̄ em̄ se colli
serit cōfringet. Dives iniuste aget
et fremebit. paup̄ at lefus tacebit.
Si largit⁹ ei fueris assumet te et si
non habueris derelinq̄t te. Si ha
bes cōiunet tecū et euacuabit te et
ip̄e nō dolebit sup te. Si necari⁹ illi
fueris supplātabit te et sbrides sp̄z
dabit narrās tibi oīa tō et dicet.
q̄d op⁹ ē tibi et cōfūdet te i cib suis
donec te eximiat bis et ter et i no
uissim⁹ deridet te. Et postea vidēs de
reliquet te et caput suū mouebit
ad te. Humiliare dō et expecta man⁹
ei⁹. Attēde ne seduct⁹ in stulticiaz
humilieris. Poli eē hūilis in sapiā
tua ne hūiliat⁹ in stulticiā seduca
ris. Aduocat⁹ a potētiore discede.
ex hoc ei magis te aduocabit. Ne
improbz sis ne ip̄ingaris et ne lō
ge sis ab eo ne eas in obliuionē.
Ne retineas ex equo loqui cū illo
nec credas multis v̄bis illius. Ex
multa ei loq̄la tēptabit te et sbrides
interrogabit te. De absconditis tuis
immittis aīo illi⁹ cōseruabit v̄ba
tua et nō p̄cet de malicia et de vici
lis. Caue tibi et attēde diligēt au
ditui meo. qm̄ cū subuersiōe tua
ābulas. Audiēs vero v̄ba illa q̄si
in sōnis vide et vigilabis oī vita
tua. Dilige dēū et inuoca illū i salu
te tua. Oē aīal diligit sile sibi. sic
et oīs hō primū sibi. Oīs caro ad
silez sibi coniūget et oīs hō fili sui
sociabit. Si cōmūicabit lupus ag
no aliquē sic p̄tōr iusto. Que cōmu
nicatō s̄cto hōi ad canē aut que
ps hō diuiti ad paup̄ez. Venatō
lēōis onager i hēmo sic et pasua

funt dinitū paupes. Et sicut abho-
miatio ē sup̄to hūilitas sic et erec-
tio diuitis paup̄. *Diues* o motus
cōfirmat ab aīcis suis. hūilis at
cū ceciderit expellet et a notis. *Di-*
uiti decepto multi recuperatores. lo-
cut⁹ est sup̄ba et iustificauit illū.
Humil⁹ decept⁹ ē insup̄ et arguit.
Locut⁹ ē sēlate et nō est ei dat⁹ lo-
cus. *Diues* locut⁹ ē et om̄s tacue-
rūt et v̄bū illi⁹ vsq; ad nubes per-
ducet. *Paup̄* locut⁹ ē et dicit. q̄s
est hic. Et si offenderit s̄uertēt
illū. Bona est substātia cui non ē
pccm̄ i oīscia et neq̄ssima est pau-
ptas in ore impij. *Cor* hoīs immu-
tat faciē illi⁹ siue in bō siue in ma-
la. *Vestigium* cordis boni et faciē
bonā difficile inuenies et cū labore.

Ca. xiiij.

Beatus vir q̄ nō ē lapsus ver-
bo ex ore suo et nō est stimu-
latus i tristitia delicti. *Felix* q̄ nō
habuit aī sui tristitiā et nō excidit
ab spe sua. *Viro* cupido et tenaci
fine racōe est substācia et hōi liui-
do ad q̄d auz. *Quod* aceruat ex
aīo suo inuiste alijs ogregata in
bonis illi⁹ ali⁹ luxuriabit. *Qui* si
bi nequā est cui ali⁹ bon⁹ erit. Et
nō iocūdabit in bonis suis. *Qui* si
bi inuidet nihil est illo nequ⁹ et
hec red ditio malicie illi⁹. Et si bñ
fecerit ignorāter et nō volēs facit
et in nouissio manifestat maliciā
suā. Nequā ē ocul⁹ liuidi et auer-
tens faciē suā et despiciēs animā
suā insaciabil⁹ ocul⁹ cupidi i pte
iniquitatis nō faciabit donec cōsu-
mat arefaciēs aīaz suā. *Ocul⁹* ma-
lus ad mala et nō faciabit pane
indigēs et in tristitia erit sup̄ mē-
saz suā. *Fili* si habes bñfac tecū et

do dignas oblatōes offer. *Mēor*
esto qm̄ mors nō tardat et testa-
mētū inferoz. q̄ demonstratū est
tibi. *Testamentū* em̄ hui⁹ mūdi
morte moriet. *Am̄* morē benefac
amico tuo et scdm̄ vires tuas ex-
porrigēs da paup̄. *Nō* defraude-
ris a die bono et p̄tula diei boni
nō te p̄tereat. *Nōne* alijs relinqs
dolores et labores tuos. *In* diuifi-
one sortis da et accipe et iustifica
aīaz tuā. *Am̄* obitū tuū opare iu-
stitiam. qm̄ nō est apud inferos
inuenire cibū. *Oīs* caro sicut fenū
veterascet et sicut foliū fructificās
in arbore viridi. *Alia* gñantur et
alia deitūtur sic gñatio carnis et
sāguinis alia finit et alia nascit.
Omne op⁹ corruptibile in fine de-
ficiet et q̄ illud opat ibit cū illo.

Et oē op⁹ electū iustificabit et q̄
opat illud hōrabit in illo. *Beatus*
vir q̄ in sapiā morabit et q̄ i iusti-
tia meditabit et i sensu cogitabit
circūspēto e⁹ dei. *Qui* excogitat vi-
as illi⁹ in corde suo et i absconditis
suis intelligēs vadēs post illā q̄ si
inuestigato et in vijs illi⁹ oīstēs.
Qui respicit p̄ fenestras illi⁹ et in
ianuis illi⁹ audiēs. *Qui* requiescit
iux domū illi⁹ et in pietibz illius fi-
gēs paulū. *Statuet* casulā suā ad
man⁹ illi⁹ et requiescent in casula
illi⁹ bō p̄ euū. *Statuet* filios suos
sub tegimē illi⁹ et sub ramis illi⁹
morabit. *Proteget* s̄b tegimē il-
li⁹ a feruore et i gloria ei⁹ requiescet.

Ca. xv.

Qui timet deū faciet bō et q̄ cō-
tinēs est iustitie apprehēdet
illā et obuiabit illi q̄ si mē honoifi-
cata et q̄ mulier aūgimēte susci-
piet illū. *Cibauit* illū pane vite et

intellectus et aqua sapie salutaris
potabit illū. Et firmabit in illo et
nō flectet et continebit illū et nō cōfū
detur et exaltabit illū apud priores
suos. Et in medio eccie apiet os ei
et adimplebit illū spū sapie et in
tellectus et stola glie vestiet eum.
Iocunditate et exultatione thesauri
zabit sup illū. Noie efno heredita
bit illū. **H**oies stulti nō appren
dēt illaz et hoies sensati obuiabūt
illi. **H**oies stulti nō videbūt eā. lō
ge em̄ adest a supbia et dolo. **V**iri
mēdaces nō erūt illi memores et
viriveraces inueniētur i illa et suc
cessum habebūt vsq ad inspectō
nē dei. **N**ō est spetiosa laus in ore
pctōis qm̄ a dō pfecta est sapia.
Sapie em̄ dei astat bit laus et i ore
fidei abundabit et dñator dabit
eā illi. **N**ō diretis p deū adest. que
em̄ odit ne feceris. **N**ō dicas ille
me implanauit. nō enim necarij
fūt ei hoies impij. **O**m̄e execramē
tū erroris odit dñs et nō erit ama
bile timētibz eū. **D**e ab initio cōsti
tuit hoiez et reliquit illū in manu
cōsiliij sui. **A**dicit mādata et pcep
ta sua. **S**i volueris mandata cōser
uare cōseruabūt te et in perpetuū si
de placitaz seruare. **A**pposuit tibi
aquā et ignē ad qd volueris por
rige manū tuam. **A**n hoiez vita et
mors bonū et malū. **Q**d placuerit
ei dabit illi. qm̄ multa sapia dei et
fortis i potētia vidēs oēs sine inē
missiōe. **O**culi dñi ad timētes eū
et ipse agnoscit oēs operā hois. **N**e
m̄mī mādauit impie agere et ne
m̄mī dedit spatiū peccandi. **N**on
em̄ cōpiscit multitudinez filioz
infidelū et inutiliū. *Ca. xvj.*

Nē iocūderis in filiis impijs
si multiplicētur. nec oblecteris
sup ipōs si nō est timor dei i illis
Nō credas vite illoz nec respere
ris i labores eoz. **M**elior ē em̄ vn⁹
timēs deū qm̄ mille filij ipij. **E**t vtile
est mori sine filiis qm̄ relinquere fi
lios ipios. **A**b vno sēsato in habi
tabit p̄ria et a tribz impijs desere
tur. **M**ulta talia vidit ocul⁹ meus
et forōia hoiz audiuit auris mea
In synagoga peccatiū exardebit
ignis et in gente incredibili exar
descet ira. **N**ō exorauerūt p pctis
suis antiqui gigantes q destructi
fūt cōfidentes sue vtuti et nō pceptis
pegrinacōis illoz si p̄cussit eos et
exertrat⁹ eos p supbia vbi illoz
Nō misert⁹ ē illi totā gentē p̄cēs
et extollētes se i pctis suis. **E**t sicut
sercēta milia peditū qui cōgregati
fūt i duricia cordis sui et si vn⁹ fu
issz ceruicat⁹ mix si fuissz imunis
Mia ei et ira est cū illo: potēs exo
ratio et effundēs irā. **S**cdz miam
suā sic cōrectō illi. **H**oiez scdz ope
ra sua iudicat. **N**ō effugiet i rapi
na pctōis et nō retardabit sufferē
tia miaz facientis. **O**is mīa faciet
locū vnicuiq scdz meritū ope et fi
oiz et scdz intellectū pegrinacōis
illi. **N**ō dicas. **A**d abscondat et
ex fumo q̄s opis mei mēorabit⁹.
In populo magno nō agnoscat
Que est em̄ aīa mea in tā immēsa
creatura. **E**cce celum et celi celoꝝ.
abissus et vniuersa terra et que i
eis fūt in cōspectu illi. **C**ōmouebūt
montes sime et colles et fundamē
ta terre et cū cōspexerit illa deus tre
more concutietur. **E**t in omnibus
hīs insensatum est cor et omne

cor intelligit ab illo et vias illius
 quod intelligit. Et per cella quaz nec
 oculi vidit hominis. Nam plura illi
 opera sunt in absconditis. Sed opera iusticie
 eius quod enuntiabit a quod sustinebit.
 Longe ei est testamentum a quibusdam
 et interrogatio hominum in consumatione
 est. Qui minoratur corde cogitat
 inania et vir imprudens et errans co
 gitat stulta. Audi me fili et discite
 disciplinam in seculis et in verbis meis at
 tende in corde tuo et dicaz in equita
 te disciplinam et scrutabor enarra
 sapientiam. Et in verbis meis attende in
 corde tuo et dico in equitate spiritus.
 Virtutes quod posuit deus in opera sua ab
 initio et in veritate enuntio scientiam eius.
 In iudicio dei opera ipsorum ab initio
 et ab institutione hominum ipsorum distinxit
 partes illorum et initia eorum in generibus
 suis. Ornauit opera illorum nec esuri
 erunt nec laborauerunt et non destiterunt
 ab opibus suis. Vnusquisque pri
 mu sibi non angustiaabit usque in
 eternum. Non sis incredibilis verbo illi.
 Post hoc in terraz deus insperita im
 plevit illam hominis suis. Anima autem omnis
 vitalis denuntiavit ante faciem ipsius
 et ipsa iterum reuersio illorum. *Ca. xvij.*

Deus creauit de terra hominem et
 secundum imaginem suam fecit illum.
 Et iterum conuertit illum in ipsam et secundum se
 restituit illum virtute. Quorum dierum
 tempus dedit illi et dedit illi potestatem
 illorum que sunt super terram. Posuit ti
 morem illi super omnes carnes et dominatus
 est bestiis et volatilibus. Creauit ex
 ipso adiutorium simile sibi. Consilium et
 linguam et oculus et aures et cor de
 dit illis excogitandi et disciplina in
 tellectus repleuit illos. Creauit illi
 scientiam spiritus. Sese impleuit cor illorum

et mala et bonum ostendit illis. Posuit
 oculum ipsorum super corda illorum ostendit
 illi magnalia operum suorum ut non
 sanctificationis collaudet et gloriari
 in mirabilibus illi et magnalia enar
 rat operum eius. Addidit illi discipli
 nam et legem vite hereditauit illos.
 Testamentum eternum constituit cum illis
 et iusticiam et iudicia sua ostendit illi.
 Et magnalia honoris eius vidit oculi
 lus illorum et honorem vocis audie
 runt aures illorum et dixit illi. Attende
 ab omni iniquo. Et mandauit illi
 unicuique de primo suo. Vnde illorum
 coram illo sunt spiritus. Non sunt abscondite ab
 oculis ipsorum. In vnaquaque gentem
 proposuit rectorem et per dei israel fa
 cta est manifesta. Et omnia opera illo
 rum velut soli in conspectu dei et oculi eius
 sine intermissione inspicientes in vis
 eorum. Non sunt abscondita testamenta per
 iniquitatem illorum et omnis iniquitas eorum
 in conspectu dei. Eleosina viri quasi sac
 culus cum ipso gratia hominis quasi pupilla
 conseruabit et postea resurget et re
 tribuet illi retributionem unicuique in
 caput ipsorum et conuertit in inferiores
 partes terre. Demeritis autem dedit viam
 iusticie et confirmavit deficientes su
 stinere et destinavit illi sortem veri
 tatis. Conuertit ad dominum et relinquit
 peccata tua. Peccare ante faciem domini et mi
 nue offendicula. Reuertit ad dominum
 et auertit ab iniusticia tua et nimis
 odito execrationem et cognosce ini
 sticias et iudicia dei et sta in sorte
 propositionis et omnium altissimi dei.
 In partes vade seculi sancti cum viuas
 et datibus confessionem deo. Non demore
 ris in errore impiorum ante mortem con
 fiteri. Mortuo quasi nihil prodest con
 fessio. Confiteberis viuens. Vnde et

sanus confiteberis et laudabis deum
et gloriaberis in misericordiis eius. **¶** Cum
magna misericordia domini et propitius illi con-
uerterentibus ad se. Nec enim omnia possunt
esse in hominibus: quoniam non est immortalis fi-
lius hominis et in uanitate malicie pla-
cuerunt. Quid lucidi? sole. Et hic
deficiet. Aut quid nequi? excogita-
uit caro et sanguis. Et hoc argue-
tur. Virtute altitudinis celi ipse con-
spicit et omnes homines terra et cinis.
¶ **¶** Vi uiuit in eter. **¶** **¶** Ca. xviii.
¶ Cum creauit omnia simul. Deus so-
lus iustificabit et manet inuidus
rex in eternum. Quis sufficiet enarra-
re opera illius. Quis enim inuestiga-
bit magnalia eius. Virtute autem
magnitudinis eius quod quis enuntiabit
Aut quis adiciet enarrare misericordias
eius. Non est minuere neque addere
nec est inuenire magnalia dei. Cum
consummauerit homo tunc incipiet et
cum quieuerit operabitur. Quid est homo
et quod est gratia illi. quid est bonum aut
quid nequam illi. Numerus dierum
hominis ut multum centum anni quasi gut-
te aque mais deputati sunt et sicut
calculus arene sic exigui anni in
die eius. Propter hoc patiens est deus
in illis et effundit super illos misericordiam
sua. Vidit presumptionem cordis eo-
rum quoniam mala est et cognouit subuersionem
illorum quoniam nequam est. Ideo ad-
impleuit propitias suas in illis et ostendit
illis viam equitatis. Misericordia homi-
nis circa primum suum. misericordia autem dei
super omnem carnem. Qui misericordias habet do-
cet et erudit quasi pastor gregem suum.
Misereatur accipiens doctrinam misere-
cordie et qui festinat in iudiciis
eius. Fili in bonis non des querelam
et in omni dato non des tristitiam

verbi mali. Nonne ardorem refrige-
bit ros. Sic et verbum melius quam da-
tum. Nonne ecce verbum super datum bo-
num. Sed utrumque cum homine iustificato.
Stultus acriter improbabat et da-
tus indisciplinatus tatescere facit oculi-
los. An iudicium para iustitiam tibi
et antequam loquaris discere. An languore
adhuc medicinam et an iudicium
interiora te ipsum et in conspectu dei in-
uenies propitiationem. An languore
humilia te et in tempore infirmitatis omni-
de conuersatione tua. Non impedia-
ris orare semper et ne veteris usque
ad mortem iustificari. quoniam merces
dei manet in eternum. An orationem pre-
para animam tuam et noli esse quasi homo
qui temptat deum. Memeto ire in die
consummationis et tempus retributionis in
consuetudine facies. Memeto paup-
tatis in tempore abundantie et necessitate
paupertatis in die diuitiarum. Ama-
ne usque ad vesperam immutabitur
tempus et hec omnia citata in oculis
dei. Homo sapiens in omnibus me-
tuit et in diebus delictorum attendet
ab inertia. Omnis astutus agnoscit
sapientiam et inuenienti eam dabit con-
fessionem. Sensati in verbis et ipsi sa-
pienter egerunt et intellexerunt verita-
tem et iustitiam et implorauerunt puer-
bia et iudicia. Post concupiscentias
tuas non eas et a voluntate tua
auertere. Si prestes anime tue con-
cupiscentias eius: faciet te in gaudium
inimicis tuis. Ne oblecteris in tur-
bis nec in modiciis. Assidua enim
est commissio eorum. Ne fueris medio-
cris in contentione ex fenore et non
est tibi nihil in seculo. Eris enim
inuidus vite tue.

¶ Capitulum. xix.

Operati⁹ ebriofus non locu
pletabit et q̄ spm̄it modica
paulatim decidet. **V**inū a mulieres
apostatare faciūt sapientes a ar
guent sēsato s̄a q̄ se iūgit fornicā
rijs erit nequā. **O**utredo a vmes
hereditabūt illū a extollet in exē
plū maius a tollet de nūo aīa ei⁹.
Qui credit cito levis corde ē a mi
norabit a q̄ delinqt in aīaz suā in
sup hēbit. **Q**ui gaudet ad imq̄ta
tē denotabit a q̄ odit correpcōez
minuet vita a q̄ odit loq̄citatez
extinguit maliciā. **Q**ui peccat i am
mā suā nō penitebit a q̄ iocūdat
in malicia denotabit. **N**e iteres v̄
bū duz a nequā et nō minorate
ris. **A**mico a inimico noli narraē
sensū tuū et si est tibi delictū noli
denudare. **A**udiet em̄ te et custo
diet te a q̄ si defendēs pccm̄ odiet
te a sic aderit tibi sp̄. **A**udisti ver
bū aduersus primū tuū: omoria
tur in te fides qm̄ nō te dirūpet.
A facie verbi pturit fati⁹ tāq̄ ge
mie⁹ ptus infatis. **S**agitta infra
femori camis. sic v̄bū in corde stul
ti. **C**orripe amicū ne forte nō intel
lexerit a dicat nō feci aut si fecit
ne itez addat facere. **C**orripe pri
mū ne forte nō dixerit a si dixerit
ne forte iteret. **C**orripe amicū. sepe
em̄ fit omissio a nō oī v̄bo credas.
Est q̄ labiē lingua sua s̄ n̄ ex aīo.
Quis ei est q̄ nō deliq̄rit in lingua
sua. **C**orripe amicū aīq̄ om̄neis
a da locū tior altissimi. qz oīs sa
pia tior dei. **E**t in illa timē deū a in
oī sapia disposicō legis a nō ē sa
piēcia nequicie disciplina a nō ē
cogitat⁹ pccōz prudēcia. **E**st neq̄
cia a in ipa execratio a ē insipies

q̄ minuit sapientia. **M**elior ē hō q̄
minuit sapiētia et deficiēs sēsū in
timore dei q̄ q̄ abūdat sēsū a trās
gredit legē altissimi. **E**st solercia
certa a ipa iniqua a est q̄ emittit
v̄bū certū enarrās veritatē. **E**st q̄
nequie hūiliat se et interiora ei⁹
plena sūt dolo a est iustus q̄ se mi
mū s̄mittit a multa hūilitate a
est iust⁹ q̄ inclinat faciē suā a fin
git nō videre se qd̄ ignoratū est.
Et si ab itecillitate viriū vetet pec
care: si inuenerit tps̄ male fatien
di malefaciet. **E**x visu agnoscitur
vir a ab occurfu faciei agnoscit
sēsatus. **A**mīd⁹ corpis a risus dē
tū a ingressus hoīs enūtiāt de
illo. **E**st correpcō mēdax in ira cō
tūeliosi et ē inditiū qd̄ nō pbat
eē bonū a ē tacēs a ipē ē prudēs. **Ca xx.**

Quam bonū ē arguere q̄ ira
sci a cōfitez in oīone nō p
hibere. **C**ōcupiscēcia sp̄adom̄is de
uirgīnauit inuēculā: sic q̄ facit p
vīm inditiū iniquū. **Q**uā bonū est
correptū manifestare penitētiā.
sic em̄ effugies voluntariū pccm̄.
Est tacens q̄ inuenit sapiēs a est
odibil q̄ pccat est ad loq̄ndum.
Est aut tacēs a nō h̄ns sensū loq̄
le et ē tacēs sciēs tps̄ apti tēpis.
Homo sapiēs tacebit vsq̄ ad tē
pus. lasciu⁹ aut a imprudēs non
seruabit tps̄. **Q**ui multis vtit⁹ ver
bis ledit aīaz suā et q̄ ptātez sibi
sumit iniuste odietur. **E**st pccssio
in mal viro indisciplinato et est
inuētio in dertimētū. **E**st datū qd̄
nō est vtile a est datū cui⁹ retribu
tio duplex. **E**st pp̄ gliaz minora
tio a est q̄ ab hūilitate leuabit ca
put. **E**st q̄ multa cōdmat modico

p̄tio ⁊ restituens ea in septuplū.
Sapiēs in v̄bis seip̄m amabilē fa-
cit. gr̄e aut̄ fatuoꝝ effundētur. **D**a-
tū insipietis nō erit vtile tibi. o-
culi em̄ illi⁹ septēplīces sunt. **E**xigua
dabit ⁊ multa impropabit et ap-
tio oris illi⁹ inflāmacō est. **H**odie
fenerat̄ q̄s ⁊ cras expetit ⁊ odibi-
lis est homo h̄mōi. **F**atuo nō erit
amic⁹ ⁊ nō erit gr̄a in bonis illi⁹.
Qui em̄ edūt panē illius false lin-
gue sunt. **Q**uociēs ⁊ quātū irride-
būt eū. **N**eq̄ em̄ qđ h̄atēdū erat
directo sensu distribuit. fili⁹ ⁊ qđ
nō erat h̄atēdū. **L**apsus false lin-
gue q̄si qđ in paup̄mēto cadens sic
casus maloꝝ festināter venient.
Homo achiris q̄si fabula vana
⁊ i ore indiscipliatoꝝ assidua eit.
Ex ore fatui reprobabit̄ parabola
nō em̄ dicit illā in tpe suo. **E**st qui
vetat̄ pre inopia peccare ⁊ in rege
sua stimulat̄. **E**st qđ p̄det animā
suā p̄ ofusioē ⁊ ab imprudēcia p̄-
sone p̄det eā. p̄sone aut̄ acceptio-
ne p̄det se. **E**st qđ pre ofusioē p̄mit-
tit amico et lucrat̄ eū inimicū ḡ-
tis. **O**pprobriū nequā in h̄oie mē-
datū ⁊ in ore indiscipliatoꝝ assi-
due erit. **P**otior fur qđ assiduitas
viri mēdacis. p̄dicōez aut̄ ambo
hereditabūt. **M**ores h̄oim mēda-
tū sine honore et cōfusio illoꝝ cū
ip̄is sine inēmissioē. **S**apiēs in v̄-
bis p̄ducit seip̄m ⁊ homo prudēs
placebit m̄gnatis. **Q**ui opat̄ ter-
rā suā maltabit acerū frugū ⁊ qđ
opat̄ iusticiā ip̄e exaltabit. qui ve-
ro plac̄ m̄gnatis effugiet iniquita-
tē. **E**xemia ⁊ dona excecant oculos
iudici⁹ ⁊ q̄si mut⁹ in ore audit̄ cor-
rectōes eoꝝ. **S**apia abscoṣa ⁊ the-

saur⁹ inuisus q̄ vtilitas i v̄trīsq̄.
Melior est qđ celat insipietiaꝝ suā
qđ homo qđ abscoṣit sapiaꝝ suā.
Illi peccasti non **C**arri.
Adicias itē. s̄ de p̄stimis de-
p̄care ut tibi dimittatur. **Q**uasi a
fatie colubri fuge p̄dā ⁊ si accesseris
ad illa suscipiet te. **D**entes leo-
nis dētes ei⁹: inficiētes aīas ho-
minū. **Q**uasi rumphea bis acuta
oīs iniquitas: plage illi⁹ nō est sai-
tas. **O**biurgacō et iniurie annul-
labunt sb̄az ⁊ dom⁹ qđ nimis locu-
ples ē annullabit supbia. sic sb̄a
supbi eradicabit. **D**ep̄catio pau-
pis ex ore vsq̄ ad aures eius pue-
niet et iuditū festinato adueiet
illi. **Q**ui odit correpcōnē vestigiū
est p̄ccōris ⁊ qđ timet dēū cūctet cor
suū. **N**ot⁹ a lōge potēs lingua au-
daci ⁊ sēsatus scit labi se ab illo.
Qui edificat domū suā impēdijis
alienis q̄si qđ colligit lapides suos
in hyeme. **S**tuppa collēa synago-
ga peccatū ⁊ ofusmacō illoꝝ flam-
ma ignis. **V**ia peccatū oplanata
lapidibz ⁊ in finē illoꝝ inferi ⁊ te-
nebre et pene. **Q**ui custodierit in-
sticiā cōtinebit sensū ei⁹ ofusmacō
fioris dei sapia ⁊ sensus. **N**on eru-
diēt qui nō est sapiēs i bono. **E**st
aut̄ insipietia qđ abūdat in malo
⁊ nō est sēsus vbi est amaritudo.
Sapiētis scia tāq̄ mūdatio abū-
dabit ⁊ ofiliū illi⁹ sicut fons vite
pmanz. **C**or fatui q̄si vas ofradū
⁊ oēz sapiaꝝ nō tenebit. **V**erbū
sapiēs qđ cūq̄ audierit sciūs lau-
dabit ⁊ aditiet audiuit luxuriōs⁹
⁊ displicebit illi ⁊ p̄ciet illd post
dorsū suū. **N**arracō fatui q̄si sarcia
i via. nā i labijs sēsati iueiet gr̄a

Os prudentis quies in ecclesia et verba illius cogitabunt in cordibus suis. **T**amquam domus exornata sic fatuus sapientia et scientia insensati inenarrabilia verba. **C**onpedes in pedibus doctrina stulto et quasi vincula manuum super manum dexteram. **F**atuus in risu implet vocem suam. **V**ir autem sapiens vir tacite ridebit. **O**rnamentum aureum prudenti doctrina et quasi brachiale in brachio dextro. **P**es fatui facilis in domum proximi et homo perit ostendit a persona potestis. **S**tultus a fenestra respiciet in domum. **V**ir autem eruditus foras stabit. **S**tulticia hominibus auscultare per hostium et prudentes quodammodo ostendit. **L**abia imprudentium stulta narrabunt. **V**erba autem prudentium statim poterabuntur. **I**n ore fatuorum cor illorum et in corde sapientium os illorum. **D**um maledicit impius dyabolus maledicit ipse animam suam. **S**ufurro comminabitur animam suam et in omnibus odiet et qui promiserit odio suis erit. **T**acitus et sensatus horabitur. **C**xxxij.

In lapide luteo lapidatur piger et omnes loquentur super illum aspernationes. **D**e stercore boni lapidatus est piger et omnes qui tetigerit eum excruciet manus. **C**onfusio patris est de filio indisciplinato. **F**ilia autem fatua in demeracoe fiet. **F**ilia prudentis hereditas viro suo. **N**am qui confundit ostendit est genitoris et preter virum confundit audax et ab impiis non minorabitur. **A**b utrisque autem inhonorable. **M**usica in ludu importuna narratio. **F**lagella et doctrina in omni tempore sapientia. **Q**ui docet fatuum quasi qui agglutinat testem. **Q**ui narrat verbum non audiet quasi qui excitat dormientem de gravi somno. **C**um dormiente loqui

tur qui enarrat stulto sapientia et in fine narrationis dicit. quis est hic. **S**uper mortuum plora. defecit enim lux eius. **E**t supra fatuum plora. defecit enim sensus eius. **M**odicum plora supra mortuum quoniam requieuit. **N**equissimi enim nequissima vita super mortem fatui. **L**uctus mortui septem dies. fatui autem et impij omnes dies vite illorum. **C**um stulto ne multum loquaris et cum insensato ne abieris. **S**erua te ab illo ut non molestiam habeas et non comminaberis in peccato illius. **D**eflecte ab illo et inuemes requiem et non accidiaberis in stulticia illius. **S**uper plumbum quod gravabitur et quod illi aliud nomen quam fatuus. **A**renam et salez et massaz ferri facilius est ferre quam hominem imprudentem et fatuum et impium. **S**icut loramentum ligneum colligatum fundamentum edificij non dissoluetur sic et cor confirmatum in cogitatione consilij. **C**ogitatus sensatus in omni tempore vel metu non deprauabitur. **S**icut ornatus arenosus in pariete limpidus et sicut palee in excelsis et cetera sine impesa posita contra faciem venti non permanebunt. sic et cor timidum in cogitatione stulti cum impetu furoris non resistet. **S**icut cor tepidum in cogitatione fatui omni tempore non metuet. sic et qui in preceptis dei permanet super **D**unges oculum deducit lacrimas et qui pugnat cor profert sensum. **M**ittens lapides in volatilia deiciet illa et qui committit amico dissoluit amicitiam. **A**d amicum et si perduxeris gladium non despes. est enim regressus ad amicum si aperuerit os triste ne metuas. est enim concordatio excepto comitio et impropio et superbia et misterij reuelatione et plaga

dolosa. In oibz effugiet amicus.
Fide posside cū amico in paupertate
illi⁹ ut ⁊ in boīs illi⁹ leteris. In tē
pore tribulacōis illi⁹ pmane illi fi
del ut i hereditate illi⁹ coheres sis
Ante ignez camini vapor ⁊ fum⁹
ignis inaltat. sic ⁊ ante sāguinez
maledicta ⁊ otūelie ⁊ mine. Amī
cū salutare non confūdaris. A fa
cie illi⁹ nō me abscondaz ⁊ si mala
m̄ euenerint p illū sustinebo. Oīs
qui audiet cauebit se ab eo. Quis
dabit ori meo custodia ⁊ super la
bia mea sigulū certū ut nō cadā
ab ipīs ⁊ lingua mea pdat me.

O Omīe p̄r ⁊ dñā. **Ca. xxiij.**
tor vite mee ne delinqs me
in cogitatu ⁊ consilio eoz nec finas
me cadē i illa exprobracōe. Quis
suppoit i cogitatu meo flagella ⁊ i
corde meo doctrinā sapie ut in ig
noracōibz eoz nō parcat mibi ⁊
nō appareāt delicta eoz et ne ad
increscāt ignorācie mee ⁊ mltipli
cent delicta mea et pda mea abū
dent ⁊ incidā in conspectu adūsario
rū meoz ⁊ gaudeat inimic⁹ me⁹.
Dñe p̄r ⁊ deus vite mee ne derelin
quas me i cogitatu illoz. Extollē
ciā oculoꝝ meoz ne dederis mibi
⁊ oē desiderū auerte a me. Aufer
a me vētris concupiscētiās ⁊ concubi
tus concupiscēcie ne apprehēdāt me
⁊ aīe irreuerētī ⁊ infrumite ne tra
das me. Doctrinaz oris audite fi
lij ⁊ q̄ custodierit illā nō periet la
bijs suis nec scādalifabit i opibz
neq̄ssimis. In vanitate sua appre
hēdit p̄dōr ⁊ supbz ⁊ maledictus
scādalifabit in illis. Juracōm nō
assuescat os tuū. multi em̄ casus
in illa. Noīatio vero dei nō fit assi

dua in ore tuo ⁊ noībz sādōꝝ ne
admiscearis. qm̄ non eris immu
nis ab eis. Sicut ei seru⁹ inroga
tus assidue a liuore nō minuitur
sic oīs iurās et noīans in toto a
p̄dō nō purgabit. Vir multū iu
rās implebit iniquitate ⁊ nō discedet
a domo illi⁹ plaga et si frustraue
rit frēz delictū illi⁹ supra ipsū erit
⁊ si dissimulaueit delinqt duplici
ter ⁊ si inuaciū iurauerit nō iusti
ficabit. Replebit em̄ retribucōne
domus illi⁹. Est ⁊ alia loq̄la cōtra
ria morti nō inueniat in heredita
te iacob. Etenī a misericordibz oīa
hec auferent ⁊ i delictis nō volup
tabūt. Indisciplinose loq̄le non
assuescat os tuū. est em̄ i illa v̄bū
p̄dī. Memēto p̄ris ⁊ m̄ris tue. in
medio em̄ magnatoꝝ cōsistis ne
forte obliuiscat te de⁹ in conspectu il
loꝝ ⁊ assiduitate tua ifatuat⁹ in
pperiū paciāris et maluisses nō
nasci ⁊ diez natitatis tue maledi
cas. Homo assuet⁹ in v̄bis ipro
perij i oibz diebz suis nō erudiet⁹
Duo gñā abūdāt i p̄dis ⁊ tertū
adducit irā ⁊ p̄dicōnez. Aīa calli
da q̄ ignis ardēs nō extinguet do
nec aliqd gluciat ⁊ hō nequaz in
ore carnis sue si desinet donec inē
dat ignē. Nōi fornicatio oīs paīs
dulcis. nō fatigabit trāsgrediēs
vsq̄ ad finē. Oīs hō q̄ trāsgrediet⁹
lectū suū cōfētēs i aīaz suā ⁊ dicēs
quis me videt tēbre circūdāt me
⁊ parietes cooperiūt me ⁊ nemo
circūspicit me quē vereor delictoꝝ
meoz nō mēorabit altissim⁹ ⁊ nō
intellexit qm̄ oīa videt ocul⁹ illi⁹.
qm̄ expellit a se timorem dei h̄mōi
h̄ōis timor ⁊ oculi h̄ōim timentes

illū a nō cognouit. qm̄ oculi dñi
multopl⁹ lucidioēs sup solē sūt:
circūspiciētes oēs vias hōim a p
fundū abissi a hōim corda intue
tes in absconditas ptes. **Dñs** em̄
dō aīq̄ creatū oīa sūt agnita
sic a post pfectū respicit oīa. **Dic**
a in plateis citatis vindicabitur
q̄si pull⁹ equin⁹ fugabit a vbi nō
sperauit apprehēdet. **Et** erit dedec⁹
oībz eo q̄ nō intellexerit timorez
dñi. **Sic** a mulier oī s relinq̄s vi
rū suū et statuēs hereditatē ex ali
eno mērimonio. **Primo** em̄ i lege
altissimi incredibil fuit. a secūdo
vix suū derelict. **Ecce** in adultēio
fornicata est a ex alio viro filios
statuit sibi. **Hec** i ecclīaz adducet
a in filios ei⁹ respiciet. **Nō** tra dēt
filij ei⁹ radices a ramī ei⁹ non da
būt fructū. **Et** derelinquet i male
dictū mēoriā illi⁹ a dedec⁹ illi⁹ non
delebit. **Et** agnosēt q̄ derelicti sūt
qm̄ nihil meli⁹ ē q̄ tior dei a nihil
dulci⁹ q̄ respicē in mādatis dñi
Glia maḡ est seq̄ dñm. lōgitudo
em̄ diez assūmet ab eo. *Lu. xxviii.*

Sapientia laudabit aīaz suaz
a i dñō hōrabit. **Et** i medio
populi sui gloriabit a in ecclīis
altissimi apiet os suū. **Et** i oīspetu
vtutis illi⁹ gloriabit et in medio
populi sui exaltabit et in plenu
dine sādā admirabit a in multi
tudine elcōz hēbit laudē a mē te
nedcōs bñdicet dīcēs **Ego** ex ore
altissimi p̄diui p̄mogenita a aī
oēz creaturā. **Ego** feci in celut ori
retur lum̄ indeficiēs a sicut nebu
la tēxi oēz carnē **Ego** in altissimis
habitaui a thron⁹ me⁹ i colūna
nubis. **Giz** celi circūui sola et p

fundū abissi penetraui a in flucti
bus maris ambulaui a in oī fra
stet. **Et** in oī populo a in oī gente
p̄matū habui a oīm excellētū et
hūiliū corda vtute calcaui. **Et** in
hīs oībz requiē q̄siui a in heredi
tate dñi morator. **Tunc** p̄cepit a
dixit m̄ creator oīa qui creauit
me requiē i tabnaculo meo a dī
xit m̄hi. **In** iacob inhabitā et in
isrl hereditare a i elcīs meis mē
te radices. **Ab** initio et aī secula
creata sum a vsq̄ ad futurū seculū
nō definā a in hitacōe sādā corā
ipō mīstrauī. **Et** sic in syon firma
ta sū et in citate sādificata filij re
quieui a i iherlm ptās mea. **Et** ra
dicaui in populo hōnōificato a i
ptes dei mei hereditas illi⁹ a i ple
nitudine sādōz dēfctio mea. **Qua**
si cedrus exaltata sū in libano et
q̄si cyp̄ssus in mōte syon. **Quasi**
palma exaltata sū in eades et q̄si
plātatio rose in iericho. q̄si oliu a
specōsa i cāpis a q̄si platan⁹ exal
tata sū iux aquā in plateis. **Sicut**
cinamomū et balsamū aromati
zās odorē dedi et q̄si mirra electa
dedi suauitatem odoris. **Et** q̄si sto
rax a galban⁹ a vngula a gutta
a q̄si liban⁹ nō iscus vaporauī
habitacōnez meā a q̄si balsamū
nō mīxtū odor me⁹. **Ego** q̄si there
bintus extēdi ramos meos et ra
mī mei hōris et gte. **Ego** q̄si vitis
fructificaui suauitātē odoris a flo
res mei fruct⁹ hōris a honestatis
Ego mē pulchre dilectōis a timo
ris a agnicōis a sādte spei. **In** me
grā oīs vie a veritatis in me oīs
spes vite a vtutis. **Trā**sire ad me
omnes qui concupiscitis me a a

generacōibz meis impleri **S**piri-
tus em̄ me⁹ sup mel dulcis ⁊ here-
ditas mea sup mel ⁊ fauū. mēoria
mea ī gnacōes seculoꝝ. **Q**ui edūt
adhuc esuriēt ⁊ qui bibunt me
adhuc sitiēt. **Q**ui audit me nō cō-
fūdetur ⁊ q̄ opant̄ in me nō pecca-
būt. qui elucidāt me vitā eternā
habebūt. **H**ec oīa liber vite et te-
stamētū altissimi ⁊ agnitiō verita-
tis. **L**egē mādauit moyses in pre-
ceptis iustitiarū ⁊ hereditatem do-
mū iacob ⁊ isrl̄ pmissiōes. **P**osui
it̄ dauid puero suo excitare regez
ex ip̄o fortissimū ⁊ ī throno hōis
sedēte in sēpitnū. **Q**ui implet q̄si
phison sapiā ⁊ sic tigris in die
b⁹ nouoꝝ. **Q**ui adimplet q̄si eu-
frates sensū. q̄ multiplicat q̄si ior-
damis ī tpe messis. **Q**ui mittit di-
sciplinā sicut lucem ⁊ assistēs q̄si
gyon in die vindemiē. **Q**ui pficiat
p̄m⁹ scire ipsā ⁊ īfirmior nō inue-
stigabit eā. **A**marī em̄ abūdabit
cogitatio ei⁹ ⁊ cōsiliū illi⁹ ī abyssō
magna. **E**go sapiā effudi flumina
ego q̄si trames aq̄ immēse de flu-
uio. **E**go q̄si fluui⁹ dōrix et sicut
aq̄ ductus erui a paradiso. **D**ixi
Rigabo ortū plātationū ⁊ inebriabo
ptus mei fructū. **E**t ecce fact⁹ ē mī
hi trames abūdās ⁊ fluui⁹ me⁹
appropinq̄bit ad mare. **Q**uī doctri-
na q̄si aīlucanū illumino oibz ⁊
enarrabo illā vsq̄ ad longinquū
Penetrabo oēs īferiores ptes ter-
re ⁊ inspicia oēs dormiētes et illu-
miabo oēs sperātes ī dño. **A**dhuc
doctrinā q̄si pphetiā effundā ⁊ re-
linquā illā querētibz sapiā ⁊ nō
desināz ī pgeies illoꝝ vsq̄ ī euū-
sāctū. **V**idete qm̄ non soli ī labo-

Traui s̄ oibz exquirētibz veritatē.
N tribz placitū est spi **Ca. xxv.**
ritui meo q̄ sūt pbata corāz deo ⁊
hōibz. **C**ōcordia fratꝝ ⁊ amor pri-
moꝝ ⁊ vir ⁊ mulier bñ sibi cōseci-
entes. **T**res spēs odiuit aīa mea
⁊ aggrauor valde aīe illoꝝ. **D**au-
pere supbū. ⁊ diuitē mēdacē. ⁊ se-
nē fatuū ⁊ īnfēsātū. **Q**ue ī inuen-
tute tua nō cōgregasti quō ī sene-
ctute tua inuenies eā. **Q**uī specio-
sū camiciei iuditū ⁊ p̄siteris cōg-
noscere cōsiliū. **Q**uī speciosa vetera-
mis sapiā. gl̄iosis intellect⁹ ⁊ cōsi-
liū. **C**orona senū ī multa p̄cia ⁊
gl̄ia illoꝝ tior dei. **N**ouē īfuspica-
bilia cordis magnificauī ⁊ decimū
dicā ī lingua hōibz. **H**omo q̄ iocū-
dat̄ ī filiis viuēs ⁊ vidēs subūfi-
onē inimicoꝝ suoꝝ. **B**ñs q̄ habi-
tat cū muliere sensata ⁊ q̄ lingua
sua nō est lapsus ⁊ q̄ nō seruauit
īdignis se. **B**ñs q̄ inueit amīcū
vex ⁊ q̄ enarrat iusticiāz auri au-
diēt. **Q**uī magn⁹ q̄ inueit sapiāz
⁊ scīaz. s̄ nō ē sup timēteꝝ dñū. **T**i-
mor dei sup oīa se sup̄posuit. **B**ñs
hō cui donatū est h̄c tior dei. **Q**ui
tenet illū cui assilabit. **T**imor di-
mitiū dilectōis ei⁹. fidei aut̄ imitiū
agglutinādū est ei. **O**is plaga tri-
sticia cordis ē et oīs malicia neq̄-
cia mulieris. **E**t oēs plagā ⁊ non
plagā videbit cordis ⁊ oēs nequi-
ciā ⁊ nō nequiciā mulieris ⁊ oēs
obductū ⁊ nō obductū odiētū ⁊
oēs vindictā ⁊ nō vindictā īmī-
coꝝ. **N**ō ē caput nequī sup caput
colubri ⁊ nō est ira sup irā mulie-
ris. **C**ōmorari leoni ⁊ draconī pla-
cebit q̄ h̄itare cū muliere nequā.
Neq̄cia mlieris imutat faciē ei⁹ ⁊

obsecrabit vultū suū tāq̃ vrsus
q̃si sacū oñdet ī medio primorū
Ingemuit vir ei⁹ et audiēs suspi
rauit modicum Breuis oīs mali
tia sup malitiā mulieris. fors pec
catoꝝ cadat sup illā. Sicut ascen
sus arenosus ī pedibz veterani
sic mulier liguata hōi quieto. Ne
respicias ī mulieris specie ⁊ nō
occupifcas mulierē ī specie. Multi
eris ira ⁊ irreuerentia et cōfusio
magna. Mulier si p̃matū habeat
otratia ē viro suo. Cor hūile ⁊ fa
cies tristis et plaga mortis muli
er nequā. Man⁹ debiles ⁊ genua
dissoluta mulier q̃ nō b̃ificat vi
rū suū. A muliere imitiū factū est
p̃cti et p̃ illā oīs morimur. Non
des aque tue exitum nec modici⁹
nec mulieri nequaz venā p̃deūdi.
Si nō ambulaueit ad manū tuā
p̃fūdet te ī cōspectu inimicoꝝ. A
carnibus tuis abscede illā ne sem
per te abutā. Ca. xxvj.

Mulieris bone b̃tis vir. nūis
ei annoꝝ illoꝝ duplex. Mu
lier fortis oblectat virū suū et an
nos vite illius ī pace implebit.
Pars tō mulier tō. ī pre tō timē
tū deū dabit viro p̃ factis bonis
diuitis aut paupis cor bonū ī
oī tēpe vult⁹ illoꝝ hylaris. A tri
bus timuit cor meū ⁊ ī q̃to faci
es mea metuit Delaturā citatis ⁊
collectōez populi ⁊ calūniā mēda
cē sup mortē oīa gr̃ua. Dolor cor
dis ⁊ luctus mulier zelotipa. In
muliere zelotipa flagellū lingue
oībz cōmunicās. Sicut bonū iugū
q̃d mouet ita ⁊ mulier nequā: q̃
tenet illaz q̃si qui apprehēdit scor
pionē. Mulier ebriosa ira m̃gna

⁊ otuelia ⁊ turpitudō illi⁹ non te
get. fornicatō mulieris ī extollē
tia oculoꝝ ⁊ ī palpebris illi⁹ ag
noscet. In filia nō adūte se fir
ma custodiaz ne īuēta occasiōe
abutā se. Ab oī irreuerēcia oū
loꝝ eius caue ⁊ ne mireis si te ne
glexerit. Sic viator ficiēs ad fon
tē os apiet ⁊ ab oī aqua p̃ima
bibet ⁊ tra oēz palū sedebit ⁊ cō
tra oēm sagittā apiet pharetrā
donec deficiat. Gr̃a mulieris sedu
le delectabit virū suū ⁊ ossa illius
impinguabit. Disciplina illi⁹ da
tū dei est. Mulier sensata ⁊ tacita
nō est imutatio erudite aie. Gr̃a
sup gr̃az mulier s̃cta ⁊ pudrata
Oīs em̃ ponderatio nō est digna
otinetis aie Sicut sol oriēs mūdo
ī altissimis dei sic mulieris bone
species ī ornamētū dom⁹ eius. Lu
cerna splēdens sup candelabꝝ s̃a
ctū ⁊ species faciei sup etate stabi
lez. Colūne auree sup bases argē
teas et pedes firmi sup plātas sta
bil mulieris. Fūdamēta etna su
pra petrā solidā ⁊ mādata dei ī
corde mulieris s̃acte In duobz cō
tristatū est cor meū ī t̃tio iracū
dia m̃ adueit. Vir bellator defici
ens p̃ īopiā ⁊ vir s̃satus otem
ptus ⁊ q̃ trāsgredit a iusticia ad
p̃c̃m: de⁹ pavit eū ad rūp̃ream.
Due sp̃es difficiles et piculose mī
hi apparuerūt. Difficile exiit ne
gociās a negligēcia sua et nō ī
stificabit caupo a p̃ctis labioꝝ Ca. xxvij.

Propter īopiā multi delique
rūt et q̃ q̃rit locupletari au
dit oculū suū. Sicut ī medio opa
gimis lapidū pal⁹ figit sic et ī
mediū vendicōnis ⁊ emptiōnis

angustiabit p̄ctis. **C**ōteret cū do
linquēte delictū. Si nō in flore dñi
tenueris te instāter cito s̄uertet
dom⁹ tua. **S**icut ī p̄uissura cribri
remāebit puluis. sic aporia hōis
in cogitatu illi⁹. **V**asa figuli pbat
formax ⁊ hōies iustos tēptacō tri
bulacōis. **S**icut rusticacō de ligno
ōndit fructū illi⁹ sic v̄bū ex cogi
tatu cordis hōis. **A**n sermo nē nō
collaudes v̄z. hec em̄ tēptatio est
hōim. **S**i seq̄ris iustitiaz apprehen
des illā et indues q̄si poderē hōis
⁊ inhabitabis cū ea et p̄teget te ī
sempit̄nū et in die agnicōis inue
nies firman̄tū. **V**olatilia ad sibi
filia oueniūt et veritas ad eos q̄
opant illā reuertet. **L**eo venacōi
insidiat̄ semp sic p̄ctā opantib⁹
im̄qtates. **H**omo sēsac⁹ in sapia
manet sicut sol. nā sculet⁹ sicut lu
na mutat. **I**n medio insensatorū
serua v̄bū t̄pi. in medio aut cogi
tantū assidu⁹ esto. **N**arratio pec
cantū odiosa ⁊ r̄sus illoz in deli
ctis p̄cti. **L**oq̄la multū iurās hori
pilacōez capiti statuet ⁊ irreuerē
tia ipi⁹ obturacō aurīū. **E**ffusio s̄a
guinis ī r̄ra supboz ⁊ maledictio
illoz audit⁹ ḡuis. **Q**ui denudat
archana amici fidē p̄dit ⁊ nō in
ueniet amicū ad aīm suū. **D**ilige
primū ⁊ iūgere fide cū illo. **Q**d si
denudaueris abscōsa illi⁹ nō p̄se
q̄ris post eū. **S**icut em̄ hō qui p̄dit
amicū suū sic ⁊ qui p̄dit amicitia
primi sui. **E**t sicut q̄ dimittit auez
de manu sua sic q̄ reliq̄sti primū
tuū ⁊ nō eū capies. **N**ō illū seq̄ris
qm̄ longe abest. **E**ffugit em̄ q̄si ca
prea de laqueo qm̄ vulnerata est
aīa ei⁹. **V**ltra eū nō poteris colli

gare ⁊ maledicti est cōcordacō de
nudaē aut amici misteria: despa
tio ē aīe infelicis. **A**nnuēs oculo
fabricat im̄q̄ et nemo eū abiciet.
In cōspectu oculoꝝ tuoz ⁊ dulca
bit os suū ⁊ sup sermōes tuos ad
mirabit. **N**ouissimē aut p̄uertet os
suū ⁊ in v̄bis tuis dabit sc̄dalū.
Multa audiui ⁊ nō cōequaui ei ⁊
dñs odiet illū. **Q**ui ī altū mittit la
pidē sup caput ei⁹ cadet et plaga
dolosa dolosi diuidet vulnera. **E**t
qui foueā fodit incidit in eaz ⁊ q̄
statuit lapidēz primo offendit in
eo ⁊ q̄ laqueū alij ponit p̄bit in il
lo. **F**aciētī neq̄ssimū cōsiliū sup ip
sū deuoluet ⁊ nō agnoscat vñ ad
ueniat illi. **I**llusio ⁊ ip̄operiū sup
boz ⁊ v̄dicta sicut leo insidiabit
illi. **L**aq̄o p̄būt q̄ oblectatur casu
iustoz. dolor at̄ cōsumet illos an̄q̄
moriāt. **I**ra ⁊ furor v̄traq̄z exēbi
lia sūt ⁊ vir p̄ctōz cōtines eit illoz.
Qui vindicari. **C**ap. xviii.
Quult a dño inueniet vindictā
⁊ p̄ctā illi⁹ fuas fuabit. **R**elinq̄
prio tuo nocētī te ⁊ tūc de p̄canti
tibi p̄ctā soluet. **H**omo hōi fuat
iram ⁊ a deo querit medelā. **I**n hō
minez simlē sibi non habet mise
ricordiaz et de peccatis suis depre
catur. **I**pse dum caro sit reseruat
iram ⁊ p̄pitacōez petit a deo. **Q**uis
exorabit p̄ delictis illius. **M**emē
to nouissimoꝝ ⁊ a desine inimicari.
Tabitudine em̄ et mors iminēt in
mandatis eius. **M**emorare timo
rē dñi ⁊ non irascaris primo. **M**e
morare testam̄tū altissimi ⁊ despi
ce ignorantia primī. **A**bstine a li
te et minues p̄ctā. **H**omo em̄ ira
cūctus incēdit litez ⁊ vir peccator

cōturbabit amicos et in medio pa-
cē hūitū immittit inimiciā. **S**cōz
ei ligna silue sic ignis exardescit
et scōz v̄tutez hōis sic iracūdia il-
li⁹ erit et scōz substāciā suā exalta-
bit iraz suā. **C**ertamē festinatū in
cēdit ignē et lis festinās effundet
sāguinē et lingua testificās addu-
cet mortē. **S**i sufflaueris q̄si ignis
exardebit et si expueris super illā
extinguet. v̄traq; ex ore pficiat. **S**u-
furro et bilinguis maledict⁹.
multos ei turbauerit pacē hūites
Ligua scia mltos omouit et disp-
sit illos de gēte i gēte. **C**uitas di-
uitū muātas destruxit et domos
magnatorū effodit. **V**irtutes po-
puloz occidit et gentes fortes dis-
soluit. **L**igua scia mulieres viri-
tas eiecit et p̄uauit illas laborib⁹
suis. **Q**ui respicit illaz nō hēbit re-
quiē nec hēbit amiciū in quo requi-
escat. **F**lagelli plaga liuorē facit.
plaga aut lingue cōminuet ossa.
Multi ceciderūt i ore gladij. s̄ nō
sic q̄si q̄ interierit p̄ linguā suam.
Būtis est q̄ tēdē a lingua nequā
qui i iracūdia illi⁹ nō trāsiuit et q̄
nō attraxit iugū illi⁹ et in vīcul-
ei⁹ nō est ligat⁹. **J**ugū enī illius
iugū ferreū est et vīculū illi⁹ vī-
culū ereū est. **M**ors illi⁹ mors ne-
quissimā et vtil pot⁹ infer⁹ q̄ illa.
Perseuerātia illi⁹ nō pmanebit.
s̄ obtinebit vias iustoz. **I**n flā-
ma sua nō oburet iustos. q̄ relin-
quūt deū incidēt in illā. **E**t exarde-
bit in illē et nō extinguet et imitret
in illos q̄si leo et q̄si pard⁹ ledent
illos. **S**epe aures tuas sp̄imis et li-
guā nequā noli audire et ori tuo
facito ostia et seras aurib⁹ tuis.

Aurū tuū et argētū tuū offa et ver-
bis tuis facito stateraz et frenos
ori tuo rectos et attēde ne forte la-
baris in lingua et cadas in cōspe-
ctu inimicoz infidiantū tibi et sic
casus tu⁹ insanabil i mortē. **C**a xxx.

Qui facit mīaz fenerat p̄rio
suo et qui p̄ualet manu mā-
data seruat. **F**enerare p̄rio tuo i
tpe necitatis illi⁹ et itez red de pri-
mo in tpe suo. **C**ōfirma v̄bū et fi-
delis age cū illo et in oī tpe inueni-
es qd tibi necariū est. **M**lti q̄si in-
uētiōne estimauerūt fen⁹ et p̄sti-
terūt molestiaz hīs q̄ se adiuue-
rūt. **D**onec accipiat osculāt ma-
nus dātis et in p̄missiōib⁹ hūili-
ant voce suā. **E**t in tpe red dicōis
postulabit tps et loq̄tur verba te
dij et murmura cōnū et tps causa-
bit. **S**i aut potuerit reddē adūsa-
bit. **S**olidi vix red det dimidiū et
p̄putabit illud q̄si inuētiōne. **S**im-
aut fraudebit illū pecunia sua et
possidebit illū inimicū gratis et cō-
uicia et maledicta reddet illi et p̄
honore et bñficio reddet illi otūeli-
am. **M**ulti non cā neqcie nō fene-
rati sūt. s̄ fraudari ḡtis timuerūt.
Verūtām sup humilē aīo fortior
esto et p̄ eleōfinā nō trahas illū.
Prop̄ mādātū assume pauperē
et p̄p̄ iopiā ei⁹ ne dimittaseū va-
tū. p̄de pecūiaz p̄p̄ frēz et aīcū tuū
et nō abscondas illā sub lapide in
p̄dicōez. **D**one thesaurū tuū in p̄-
ceptis altissimi et prodeit tibi ma-
gis q̄ aux. **C**ōdude eleōfinā in si-
nu paupis et hec p̄ te exorabit ab
oī malo. **E**leōfina viri q̄si saccul⁹
cū ipō et grāz hōis quasi pupillaz
conseruabit et postea resurget et

retribuet illis retribucōez vnicui
q̄ in caput ip̄orū. **S**up scutū poten
tis et super lanceā adūsus inimicū
tuū pugnabit. **V**ir bon⁹ fidē facit
primo suo et q̄ p̄diderit cōfusione
derelinq̄t sibi. **G**raz fideiussoris ne
obliuiscaris. dedit enī p te animā
suā. **R**e promissorez fugit p̄dōr et
immūd⁹. **B**ona re promissoris si
bi ascribit p̄dōr et ingrat⁹ sēsu
derelinquit liberatēz se. **V**ir repro
mittit de primo suo et cū p̄diderit
reuerēciam derelinq̄tur ab eo. **R**e
pmissio nequissimā mltos p̄dicit
diligētes et cōmouit illos q̄si flu
ctus maris. **V**iros potētes gyrās
migrare fecit et vagatū sūt in gen
tibus alienis. **P**̄dōr trāsgrediēs
mādatū dñi incidit in pmissione
nequā et q̄ conat mltā agere inci
det in iudiciū. **R**ecupa primū tuū
scdm virtutem tuā et attende tibi
ne incidas. **I**mitū vite hōis aq̄ et
p̄ais et vestimētū et dom⁹ p̄tegēs
turpitudinē. **M**elior est vid⁹ pau
pis sibi tegmē asse⁹ q̄ epule splē
dide i peregre sine domicilio. **M**im
mū p magno placeat tibi et ip̄o
periu pegrinacōis nō audies. **V**i
ta nequā hospitādi de domo in do
mū et vbi hospitatur nō fiduciali
ter aget nec apiet os. **H**ospitabi
tur et pascet et potabit ingtos et
adhuc amara audiet. **T**ransi ho
spes et orna mensaz et q̄ in manu
habet ciba ceteros. **E**ri a facie ho
noris amicorū meorū ne cūdis do
mus mee: hospitio mihi fact⁹ es
frat. **G**rauiā hec hōi hūti sēsu cor
reptio dom⁹ et ip̄opiu feneātoris

Qui diligit si **C**api. xxx.
liū suū assiduāt illi flagella

ut letet in nouissio suo et nō pal
pet primo ostia. **Q**ui docet filiū
suū laudabit in illo et i medio do
mesticoz in illo gloriabit. **Q**ui do
cet filiū suū in zelū mittit inimicū
et i medio amicorū gloriabit in il
lo. **M**ortu⁹ est p̄ illi⁹ et q̄si nō est
mortu⁹. **S**imile enī reliq̄t sibi post
se. **I**n vita sua vidit et letat⁹ est in
illo. **I**n obitu suo nō est tristat⁹
nec cōfusus est corā inimicis. **R**eli
quit enī defensorē dom⁹ cōtra in
micos et aicis redēte⁹ graz. **P**ro
amabz filioz colligabit vulnera
sua et sup oēz vocē turbabūt viscē
ra ei⁹. **E**qu⁹ indomit⁹ euadet dur⁹
et fili⁹ remissus euadet p̄ceps. **L**a
cta filiū tuū et pauetēz te faciet. lu
de cū eo et tristabit te. **N**ō corride
as illi ne doleas et in nouissio ob
stupefcent dētes tui. **N**ō des illi po
testatē in iuuetute et ne despicias
cogitat⁹ illi⁹. **C**urua ceruicē ei⁹ in
iuuetute et tō de lateā ei⁹ dū infas
est ne forte induret et nō credat ti
bi et erit tibi dolor aīe. **D**oce filiū
tuū et opare in illo ne i turpitu di
nē illi⁹ offendas. **M**elior ē paup
san⁹ et fortis viribz q̄ diues imbe
cillis et flagellat⁹ malicia. **S**alus
aīe in scitate iusticie et melior ē oī
auro et argēto et corp⁹ validū q̄
cēsus immēsus. **N**ō ē cēsus sup cē
sū salutis corpis et nō est oblecta
mētū sup cordis gaudiū. **M**elior
est mors q̄ vita amara et req̄es et
na q̄ lāguor pseuerās. **B**ona ab
scōdita i ore clauso q̄si appositōes
epulaz circūposite sepulchro. q̄d
p̄deit libacō ydolo. **N**ec ei mādu
cabit nec aduābit sic q̄ effugat a
dñō et p̄pōitās mercedis inq̄tatis

Vides oculis et ingemiscas sicut
spado plectens virginem et suspiras
Tristitia non des anime tue et non affli-
gas te metipsum in consilio tuo. Jocu-
ditas cordis hec est vita hominis et
thesaurus sine defectu et sanctitatis et
exultatio viri est longevitas. Mise-
rere anime tue places deo et contine et
congrega cor tuum in sanctitate eius et tri-
stitia longe expelle a te. Multos
enim occidit tristitia et non est utili-
tas in illa. Zelus et iracundia minu-
ent dies et ante tempus senectus addu-
cet cogitatus. Splendidum cor bonum
in epula epule eius illi diligenter sunt

Vigilia honestatis tua. Cap. xxxj.
benefaciet carnes et cogitatus
illi aufert somnum. Cogitatus presci-
entie audit sensum et infirmitas gra-
vis sobria facit animam. Laboravit
divites in congregatione sobrie et in re-
quie sua replebit bonis suis. La-
boravit pauper in diminutione videtur
et in fine inops fit. Qui auxilium dili-
git non iustificabit et qui insequitur con-
sumptionem replebitur ex ea. Multi da-
ti sunt in auri casus et facta est in spe-
cie illi perditio illorum. Lignum offen-
sionis est auxilium sacrificium. Ne illi
qui sectantur illud et omnes imprudentes de-
periet in illo. Bonus est divites qui in-
venit est sine macula et qui post au-
rum non abiit nec spavit in pecunia
et thesauris. Quis est hic et lauda-
bimus eum. Fecit enim mirabilia in vi-
ta sua. Qui probatus est in illo et pro-
fectus inuentus est et erit illi in gloria
eterna. Qui potuit transgredi et non
est transgressus et facere mala et non
fecit. Ideo stabilita sunt bona illi in
domino et elemosinas illi enarrabit
omnis ecclesia sanctorum. Supra mensas

magna sedisti non apies super illas
faucem tuam prior. Non dicas si multa
fuit que super illam fuit. Memeto quoniam ma-
lus est oculus nequam. Nequis oculo
quod creatum est. Ideo ab omni facie sua
lacrimabit cum viderit. Ne extendas
manum tuam prior et invidia conta-
minat et erubescas. Ne comparis in
convivio vini. Intellige que sunt pri-
mi tui ex tempore. Vere quasi homo frugi-
bus que tibi apponuntur et non cum ma-
ducas multum odio habeatis. Ces-
sa pro causa discipline et noli mi-
mus esse ne forte offendas. Et si in
medio multorum sedisti pro illis ne
extendas manum tuam nec pro poscas
bibere. Qui sufficiens est homini erudi-
to vinum exiguum et in dormiendo non
laborabis ab illo et non senties la-
torem. Vigilia et colera et tortura
viro infrumito et somno sanitatis
in homine pro. Dormiet usque maneat
anima illius cum ipso delectabitur. Et si co-
actus fueris in edendo multum surge e
medio et vome et refrigerabit te et
non adduces corpori tuo infirmitatem.
Audi me fili et non spernas me et in
novissimo inuenies verba mea. In
omnibus operibus tuis esto velociter et omnis
infirmitas non occurret tibi. Splen-
didum in panibus benedicet labia mul-
torum et testimonium veritatis illius
fidele. In nequissimo pane murmu-
rauit civitas et testimonium nequicie
illi verum est. Diligentes in vino no-
li provocare multos enim exsternavit
vinum. Ignis probat ferrum durum sic
vinum corda superborum arguet in ebre-
tate potatum. Equa vita hominibus vi-
num in sobrietate si bibas illud mo-
derate eis sobrius. Que est vita que
minuitur vino. Quid defraudas

vita. **Mois.** Vinū in iocūditate
creatū est nō in ebrietate; ab in
itio. **Exultatio** aīe et corporis vinū
moderate potatū. **Sanitas** est aīe
et corpi sobri⁹ potus. **Vinū** multū
potatū irritacōnez et irā et ruinas
multas facit. **Amaritudo** aīe vinū
multū potatū. **Ebrietatis** aīofitas
iprudentis offensio minorās vtu
tē et faciēs vulnera. **In** cūiūio vi
ni nō arguas primū et nō despic
as eū i iocūditate illi⁹. **Verba** im
properij nō dicas illi et nō pmas
illū in repetēdo. **Ca. xxxij.**

Rectorē te posuerit noli extolli
esto in illis q̄si vn⁹ ex ipsis.
Cura illoz habe et sic cōsidera et oī
cura tua explicata recūte ut letē
ppter illos ut ornamētū grē acci
pias coronā et dignacōez cōsequis
corrogaōis. **Loquere** maior natu
detet em̄ te. **Primū** vbu diligenti
sciam et non impedias musicam.
Vbi audit⁹ nō est nō effundas
sermonē et importune noli extolli
in sapia tua. **Gēmula** carbūculi
in ornamēto auri et opaco musico
rū in cūiūio vini. **Sicut** in fabrica
cōne auri signū est smaragdi sic
nūs musicoz in iocūdo et modera
to vīno. **Audi** tacēs et p reuerētia
accedet tibi bō grā. **Adolescēs** loq̄
re in tua cā vix. **Si** bis interrogatus
fueris habeat caput rēfū tuū. **In**
multis esto q̄si msci⁹ et audi tacēs
siml et q̄rēs. **In** medio magnato
rū nō psumas et vbi sūt senes nō
multū loq̄ris. **Ann** grādinez pibit
choruscatio et ann verecūdiā pibit
grā et p reuerencia accedet tibi bō
grā et hora surgēdi non te trices.
Precurre aut prior in domū tuam

et illic auocare et illic lude et age
cepōnes tuas et nō in delictis et
vbo supbo. **Et** sup hijs oibz bñdi
cito dñm q̄ fecit se et inebriātez te
ab oibz bonis suis. **Qui** timet deū
excipiet doctrinā ei⁹ et q̄ vigilaue
rint ad illū inueniēt bñdictōnez.
Qui q̄rit lege replebit ab ea et q̄
insidiosē agit scādaliabit in ea.
Qui timet deū inueniēt iuditiū iu
stū et iusticias q̄si lumen accēdet
p̄dōi. **Hō** deuītabit correptionē et
scēd volūtātē suā inueniēt opatio
nē. **Vir** cōsiliij nō dispdet intelligē
ciā alien⁹ et supbz nō ptimefiet ti
more. **Eciā** postq̄ fecit cū eo sine
cōsilio et suis insectacōibz arguef
ssili sine cōsilio m̄hil facias et post
factū nō peniteb. **In** via ruine nō
eas et nō offēdes in lapides nec
credas te vie laboriose ne ponas
aīe tue scādali. **Et** a filiis tuis ca
ue et a domesticis tuis attende. **In**
oī ope tuo crede ex fide aīe tue. **Hec**
est ei cōseruacō mādatoz. **Qui** cre
dit dō attēdit mādatis et q̄cōfidit
in illonō minorabit. **Ca. xxxiij.**

Ometi deū nō occurrēt mala
s̄ in tēptacōe dē illū cōserua
bit et liberabit a mal. **Sapiēs** nō
odit mādatis et iusticias et nō illu
detur q̄si i pcella nauis. **Homo** sē
sat⁹ credit legi dei et lex illi fidelis.
Qui interrogacōz manifestat pabit
vbu et sic depcat⁹ exaudiet et cōser
uabit disciplinā et tūc m̄debit.
Precordia fatui quasi rota carri
et quasi axis versatilis cogitatus
illius. **Equus** emissari⁹ sicut ami
cus subsanator sub oī suprasedē
te hīmit. **Quare** dies diez supat et
itez lux lucē et ann⁹ annū a sole

Adñi scia sepati fuit facto solea p
ceptu custodiēte. Et imutauit tpa
a dies festos ipōz et in ill die fe
stos celebrauerit ad horā. Ex ipsis
exaltauit a magnificauit de⁹ a ex
ipsis posuit i nūez diez a oēs ho
mies de solo a ex tra vñ creat⁹ ē
adā. In mltitudine discipline dñi
sepauit eos a imutauit vias eorū
Ex ipsis benedixit a exaltauit a ex
ipsis scificauit a ad se applicauit a
ex ipsis maledixit et hūiliauit et
pūit illos ad sepatōnez ipōz qñ
lutū figuli in manu ipi⁹ plasmaē
illud a disponē. Om̄s vie ei⁹ scd⁹
dispositōez ei⁹. sic hō i manu illi⁹
q se fecit a red det illi scdm inditiū
suū. Cōtra malū bonū stat a cōn
morte vita. sic a o tra viz iustum
pāto: et sic intuerē i oia opa altis
simi. Duo o tra duo et vñ cōtra
vñ. Et ego nouissim⁹ euigilaui
a qñ q colligit acinos post vinde
matores. In bñdictōne dei et ipē
spauit et qñ q vindemiat repleui
torcular. Respicite qm̄ nō m̄ soli
laboraui. s oib⁹ exqrentib⁹ disci
plinā. Audite me magnati a oēs
ppli et rectores ecclie aurib⁹ papi
te. Filio et mulieri fratri a amico
nō des pātēz sup te in vita tua a
nō dederis ali⁹ possessionē tuā ne
forte penitrat te a dep̄ceris p illis
Dū adhuc supes a aspiras non
immutabit te oīs caro. Meli⁹ est
ei ut filij tui te rogēt q te respice
re in man⁹ filioz tuoz. In oibus
opib⁹ tuis pcellēs esto. Ne dederis
maculā in glia⁹ tuam. In die cōfi
macōis diez vite tue a in tpe eri
tus tui distribue hereditatē tuā.
Cibaria a vga a on⁹ asino. pa⁹

a disciplina a op⁹ seruo. Opaf i
disciplina a qrit reqescē. lara ma
nus illi a qrit libtatē. Jugū a loz
curuāt collū duz a seruū indināt
opacōes assidue. Seruo maluo
lo tortura a cōpedes mitte illū in
opacōez ne vacet. Multā em̄ ma
litia docuit otiositas. In opa cōfi
tue eū. sic em̄ cōdecet illū. Qd si nō
obaudierit curua illū opedib⁹ et
nō amplifies sup oēz carnē. Ve
rū sine iudicō nihil facias graue
Si est tibi fuus bonus. sit tibi qñ
anima tua. Quasi fratrē sic eū tra
cta. qm̄ in sāguine aie eū opasti.
Si leseris illū ministe in fugā ouer
te⁹ a si extollēs discesserit q qras
a in q via qras illū nescis. Ca. xxxiij

Uana spes a mēdatiū infesa
to viro a somnia extollunt
imprudētes. Quasi q apprehēdit
vmbra a pseqtur ventū sic a qui
attēdit ad visa mendatia. Hoc
scd⁹ hoc viso somnioz. An facie
hois silitudo alteri⁹ hois. Ab im
mūdo qd mūdabit. et a mēdace
qd vey dice⁹. Diuina cō erroris a
auguria verum dicitur. Diuina
tio erroris et auguria mendacia
et somnia male facientium vani
tas est. Et sicut pturientis cor tuū
fantasias patit. nisi ab altissimo
fuerit emissā visitatio. Ne dederis
in ill cor tuū. Multos ei errare se
cerūt somnia a exciderūt sperātes i
illis. Sine mēdatio cōsumabit vey
bū legis a sapia; i ore fidel⁹ opla
nabit. Qui nō est temptat⁹ quid
scit. Vir in mltis exptus cogita
bit multa a q multa didicit enar
rabit intellectū. Qui nō est expt⁹
pauca recognoscit. q aut i mltis

factus est multiplicauit malitiā.
Qui temptatus nō est qualia scit.
Qui implanatus ē abūdabit ne
 quitia. **M**ulta vidi enarrādo et
 plurimas vboꝝ consuetudines. **A**li
 quotiēs vsq; ad mortē peditatus
 sū hōꝝ causa et liberat⁹ sū grā dei.
Spūs timētū deū querit et i respe
 ctu illi⁹ bñdicet. **S**pes em̄ illoꝝ in
 saluāteꝝ illos et oculi dei in dilige
 tes se. **Q**ui timet dñm nihil trepi
 dabit et nō pauebit qm̄ ipse ē spes
 eius. **T**imētis dñm beata est aīa
 ei⁹. **O**culi dñi sup timētes eū. pte
 dor potētie firmanitū vtutis. regi
 men ardoris et vmbraclū meridi
 ani. deprecatio offēsiōis et adiuto
 riū casus. **E**xaltās aīa et illūmās
 oculos. dās sanitatē et vitā et bñ
 dictōē. **I**mmolātis ex iniquo ob
 lacō est maculata et nō sūt bñpla
 cite sbsannacōnes iniustoz dñs
 solus sustinētib; se i via veritatis
 et iusticie. **D**ona iniquoz nō pro
 bat altissim⁹ nec respicit in obla
 cōes iniquoz nec i multitudie sa
 crificioꝝ. eoꝝ ppiciabit p̄tis **Q**ui
 offert sacrificiū ex substantia pau
 per⁹ q̄si qui victimat filiū in spe
 ctu p̄ris sui. **P**ais egētū vita pau
 per⁹ et q̄ defraudat illū hō sāguis
 est. **Q**ui aufert in sudore panē q̄si
 qui occidit primū suū. **Q**ui effun
 dit sāguinē et q̄ fraude; facit mer
 cenario frēs sūt. **V**n⁹ edificās et
 vn⁹ destruēs qd pdest illi nisi la
 bor. **V**n⁹ orās et vn⁹ maledicens
 cui⁹ vocē exaudiet de⁹. **Q**ui bapti
 sat a mortuo et itez t̄agit eū quid
 pficit lauacō illi⁹. **S**ic hō qui ieiū
 nat i p̄tis suis et itez eadē faciēs
 quid pficit hūiliādo se. **O**ratōē;

illi⁹ quis exaudiet. Cap. xxxv.
Qui obseruat legē multiplicat
 orōnez. **S**acrificiū salutare ē
 attēdere mādatis et discedē ab oī
 iniquitate et ppiciacōē litare sacrifi
 cijs sup iniusticias et deprecatio p
 p̄tis recedere ab iniusticia. **R**etri
 buet grāz qui offert similitudinē
 et qui facit mīaz offert sacrificiū.
Bñplacitū est dñio recedē ab iniqui
 tate. **N**ō apparebis aīa spectū dñi
 vacu⁹. **N**ec em̄ oīa p̄p̄t mandati
 dei sūt. **O**blatio iusti impiguit al
 tare et odor suauitatis ē in spectu
 altissimi. **S**acrificiū iusti acceptū
 est et mēoria ei⁹ nō obliuiscet do
 min⁹. **B**ono aīo gloriā redde dō
 et nō minuas p̄micias manū tu
 ar. **I**n oī dato hylare; fac vultū
 tuū et in exultacōe sacrificia decias
 tuas. **D**a altissim⁹ scd; datū ei⁹ et in
 bono oculo aduētiōnē facito ma
 nuū tuar. qm̄ dñs retribuēs est
 et sepiēs tanto reddet tibi. **N**oli
 offerre mūera praua. nō em̄ susci
 piet illa. **E**t noli inspicē sacrificiū
 iniustū. qm̄ dñs ē iudex et nō est
 apd illū glia p̄sone. **N**ō accipiet
 dñs p̄sonā in paupeꝝ et deprecatio
 nē leui exaudiet. **N**ō despiciet pre
 ces pupilli nec viduā si effundat
 loquelaz gemitus. **N**ōne lacrimę
 vidue ad maxillam descēdūt et ex
 clamacō eius sup deducētē eas.
A maxilla em̄ ascēdūt vsq; ad ce
 lū et dñs exauditor nō delectabit
 in illis. **Q**ui adorat deū in oblecta
 tiōe suscipiet et deprecatio illi⁹ vsq;
 ad nubes ppinquabit. **O**īo hūmi
 liantis se nubes penetrabit et do
 nec ppinquet non solabit et nō
 discedet donec altissim⁹ aspiciat.

Et dñs nō elōgabit. s̄ iudicabit
iustos a facit iuditiū a fortissim⁹
nō hēbit in ill pāciāz ut cōtribu
let dñi ipōz et gētibz reddet vin
dictā. donec tollat plenitudinē su
ploz et sceptrā iniquoz a tribu
let donec reddet hoibz scd̄z adus
suos. Et scd̄z opa ade a scd̄z p̄sūp
tionē illius donec iudicet iuditiū
pleb̄ sue a oblectabit iustos mīa.

Preciosa mīa in tē. *Ca. xxxvi.*
pore tribulacōis. q̄si nubes
pluuie in tpe siccitatis. Misere
rē dñi oīm a respice nos a oīde
nob̄ lucē miseraconū tuaz a imit
te tiorē tuū sup gentes q̄ nō exq̄si
erūt te ut agnoscatz qz nō ē deus
nisi tu ut enarrēt magnalia tua.
Alleua manū tuaz sup gētes alie
nas ut videāt potentiā tuā. Sicut
em̄ in cōspectu eoz s̄āctificat⁹ es i
nobis. sic in cōspectu nō magnifi
caberis in eis ut agnoscant te sic
a nos cognouim⁹ qz nō est deus
p̄ter te dñe. Innoua signa a imu
ta mirabilia. Glorifica manū a
brachiū dexteri. Excita furore a ef
funde irā. Extolle adūsariū a affli
ge inimicū. Festina tps et memē
to finis ut enarrēt mirabilia tua
In ira flāme deuoret qui saluat a
q̄ pessimāt plebē tuā inueniāt per
dicōnez. Cōtere caput p̄ncipū et
inimicōz dicētiū nō est ali⁹ p̄ter
nos. Cōgrega oēs tribz iacob et
agnoscatz qz nō est dñs nisi tu ut
enarrēt maglia tua a hēditabis
eos sicut ab initio. Misere plebi
tue sup quā inuocatū est nomen
tuū et isrl̄ q̄ coequali p̄mogeni
to tuo. Misere citati s̄āctificacōis
tue iherusalē: ciuitati requiei tue.

Reple syon inenarrabilibz v̄tuti
bus tuis a gloia tua populū tuū
Da testimoniū quia ab inimicō cre
ature tue sunt a suscita p̄cacōnes
quas locuti sūt i noīe tuo p̄phete
p̄iores. Da mercedē dñe sustinēti
bus te ut p̄phete tui fideles inuei
ātur et exaudi oīones seruoz tu
oz. Scd̄z b̄ndictōnē aarō da po
pulo tuo et dirige nos in viāz in
stite ut sciāt oēs q̄ habitāt t̄raz.
qz tu es dñs cōspectoz seculoz. Oēs
escā māducabit venē a est cibus
tibo melior. Fauces attingūt cibū
ferre a cor insatiū v̄ba mēdatia
Cor prauū dabit tristitiā a hō pi
tus resistet illi. Omnē masculum
excipiet mulier et ē filia melior fi
lie. Spēs mulieris exhilarat faciē
viri sui a sup oēs occupacōnē hoīs
supducet desiderii. Si ē lingua cu
racōis a mitigacōis a mīe nō est
vir illi⁹ scd̄z filios hoīm. Qui pos
sudet mulierē bonā inchoat posses
sionē adiutorii scd̄z illū est a co
lūna ut requies. Vbi nō est seps
diripiet possessio et vbi nō ē mu
lier ingemiscit egēs. Cui credit q̄
nō h̄z midū. Et despectēs vbiq̄q̄
obscurauerit quasi fuccid⁹ latro
exiliēs de ciuitate i citatē. *Ca. xxxvii.*

Omnis aīcus dicet a ego amī
citā copulaui. s̄ est amīcus
solo noīe aīcus. Nōne tristitia in
est vsq̄ ad mortē. Sodal̄ aut a
aīcus ad inimicitā ouertetur. O
p̄sūptio neq̄ssima vnde creata es
cooperie aridā malitia a dolosita
te illi⁹. Sodal̄ amīco oīocūdabi
tur in oblectacōibz a in tpe tribu
lacōis adūsari⁹ erit. Sodal̄ aīco
odolet causa rētris a cōi hostem

accipiet scutum. **N**ō obliuiscaris
amici tui in aīo tuo et nō immēor
sis illi in opibz tuis. **N**oli filiari
cū socero tuo et zelatibz te abscon
de filiū. **O**is filiari p̄dit filiū
s̄ ē filiari i semetip̄o. **A** filiario
fua aīaz tuaz. **P**ri⁹ scito q̄ sit illi
necitas et ip̄e ei aīo suo cogitabit
Ne forte mittat fūdē in frā et dicat
tibi bō est via tua et stet ecōtrario
videre q̄d tibi eueiat. **C**ū viro irre
ligioso tracta de sc̄itate et cū inia
sto de iusticia et cū muliere de h̄is
q̄ emulat. **C**ū timido de bello cū ne
gotiatore de tractatōe. **C**ū emptō
re de v̄dicōe cū viro lūido de gēis
agēdis. **C**ū ip̄is de pietate cū in
honesto de honestate. **C**ū opario
agrario de oī op̄e cū opario ānu
ali de cōsumatōe āni cū suo pigro
de m̄ta opacōe. **N**ō attēdas h̄is
in oī filiio. **S**z cū viro scō assidu⁹
esto et quēcūq; agnoueis obseruā
tē t̄orez dei cui⁹ aīa ē sc̄dz aīaz tuā
Quicūq; titubaueit i tenebris nō
p̄dolet tibi et cor boni filiij statu
et tecū. **N**ō est em̄ tibi aliud pl⁹ il
lo. **A**īa viri sc̄i enūciat aliqñ vera
q̄ septēz circūspectores sedētes i ex
celso ad speculādū. **E**t i h̄is oibz
dep̄care altissimū ut dirigat in ve
ritate viā tuā. **A**n oīa opa v̄būre
ray p̄cedat te et aīa oēz adū filiū
stabile. **V**erbū nequaz imutabit
cor ex q̄ p̄tes q̄tuor oriūtur. bonū
et malū. vita et mors. et dñat̄rix il
loz ē assidua lingua. **V**ir pit⁹ m̄l
tos erudiet et aīe sue suauis est.
Qui sophistice loquit̄ odibil⁹ est
oī re defraudabil⁹. **N**ō est em̄ illi
data a dño gr̄a. oī em̄ sapiētia de
fraudat⁹ ē. **E**st sapiēs aīe sue sa

piēs et fruct⁹ sēsus illi⁹ fideles sūt
Vir sapiēs implebit̄ b̄ndictōibz
et vidētes illū laudabūt. **V**ita vi
ri in nūo diez. dies aut̄ isrl̄ innu
merabiles sūt. **S**apiēs i p̄lo here
ditabit h̄orez et nomē illi⁹ erit vi
uēs in efnū. **F**ili in vita tua tēpta
aīaz tuā et si fuerit nequaz nō des
illi p̄tatez. **N**ō em̄ oīa oibz expedi
unt et nō oīaie omē gen⁹ placet.
Noli auīd⁹ eē in omni epulacōne
et nō te effundas sup oēz escā. **I**n
multis em̄ escis erit infirmitas et
auīditas appropinq̄bit vsq; ad
tolerā. **P**ropt̄ crapulā m̄lti obie
rūt. q̄ aut̄ abstīnēs ē adiciet vitā

Honora medi **Ca. xxxviii.**
cū p̄p̄t necitate et em̄ illi cre
auit altissim⁹. **A**d est em̄ oīs me
dela et a rege accipiet donacōez. **D**i
sciplina medici exaltabit caput il
lius et in cōspectu magnatoz collo
cabitur. **A**ltissim⁹ creauit de terra
medicinā et vir prudens non ab
horrebit illam. **N**onne a ligno in
dulcata est aqua amara. **A**d ag
nitōne hominū virtus illoz et de
dit hoībus sciētiaz altissim⁹ hono
rari in mirabilibz suis. **I**n h̄is cu
rans mitigabit doloz et vngēta
rius faciet pigmēta suauitatis et
vndōnes cōficiet sanitatis et nō
cōsumabūtur opa ei⁹. **P**ax em̄
dei sup faciez terre. **F**ili in tua infir
mitate nō despicias teip̄sū. s̄ ora
dñm et ip̄e curabit te. **A**uerte a de
licto et dirige man⁹ et ab omni de
licto mūda cor tuū. **D**a suauitatez
et memoriaz simlagimis et impin
gua oblacōnem et da locū medi
co. **E**t em̄ illum domin⁹ creauit et
nō discedat a te. quia opera eius

fuit necessaria. Est enim tempus quando in manibus illorum incurras. ipsi vero dominum deprecabuntur ut dirigat requiem eorum et salutem propter conuersationem illorum. Qui delinquit in conspectu eius qui fecit eum incidet in manus medicorum. Fili in mortuum producit lacrimas et quasi dira passus incipe plorare sed in diuitiis tege corpus illius et non despitias sepulturam illius. Propter delaturationem autem amare fer luctum illius uno die et consolare propter tristitiam. Et fac luctum secundum meritum eius uno die vel duobus propter detractionem. A tristitia ei festinat mors et cooperiet virtutem et tristitia cordis flectit ceruicem. In abductione permanet tristitia et substatia inopis sed cor eius. Non dederis in tristitia cor tuum. si repelle eam a te et memento nouissimum. Noli obliuisci neque enim est cunctio et huic nihil perdis et tempus pessimabis. Memor esto iudicii mei. sic ei est et tuum. Mihi heri et tibi hodie. In requiem mortui requiesce fac memoriam eius et consolare illum in exitu spiritus sui. Sapientia scribe in tempore vacuitatis et quod minorat adu sapientia precipiet quod sapientia replebit. Qui tenet aratrum et quod gloriatur in iaculo. Stimulo boues agitat et cunctat in operibus eorum et narratio eius in filiis tauro. Cor suum dabit ad versus fulcos et vigilia eius in sagina vaccarum. Sic omnis fateri et architectus qui noctem tamquam diem transigit. qui sculpsit signacula sculptilia et assiduitas eius variat picturam. Cor suum dabit in similitudinem picture et vigilia filia perficit opus. Sic faber ferrarius sedes in igne incoct et consideras opus ferri. Vapor ignis uret carnes eius

et in calore fornacis coctat. Vox mallei innouat aurem eius et contra similitudinem vas oculi eius. Cor suum dabit in consummationem operum et vigilia sua ornabit imperfectionem. Sic figulus sedes ad opus suum conuertens pedibus suis rotam quam in sollicitudine posuit se propter opus suum et innuera est omnis operatio eius. In brachio suo formabit lutum et ante pedes suos curuabit virtutem suam. Cor suum dabit ut consummet limitationem et vigilia sua mundabit fornacem. Omnes homines in manibus suis sperauerunt et unusquisque in arte sua sapiens est. Sine hiis omnibus non edificat ciuitas et non inhabitabunt nec ambulabunt et in ecclesia non transiliunt. Super sellam iudicis non sedebunt et testamentum iudicis non intelligunt neque palam facient iudicium et disciplinam et in patibulis non inueniunt. si creaturam eius confirmabunt et deprecatio illorum in operatione artis accommodantes animam suam et requirerent in lege altissimi. Ca. xxxix.

Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens et in prophetis vacabit. Narrationem virorum notatorum obseruabit et in virtutibus patrum similes introibit. Occulta prophetarum exquiret et in absconditis patrum conuertetur. In medio magnatorum ministrabit et in conspectu perfidis apparebit et in terra alienigenarum gentium pertransiet. Bona enim et mala in omnibus temptabit. Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad dominum qui fecit illum et in conspectu altissimi deprecabitur. Apert os suum in oratione et per delictis suis deprecabitur. Si enim dominus magnus voluerit spiritum intelligentie replebit illum et ipse tamquam ibres mittet eloquia

sapiētie sue et in orōne cōfitebitur
dñō. Et ipse diriget cōsiliū ei⁹ et di
sciplinā et in absconditis suis cōsili
abit. Ipse palam faciet disciplinā
doctrīe sue et i lege testamēti dñi
glorificabit. Collaudabūt mlti sapi
entiā eius et vsq; in seculū nō dele
bit. Nō recedet mēoria ei⁹ et nomē
ei⁹ req̄ret a gēnatione in gēnationē.
Sapiam eius enarrabūt gētes et
laudē ei⁹ enūciabit ecclia. Si p̄mā
serit nomē ei⁹ derelinq̄t pl⁹ q̄ mil
le et si req̄uerit p̄derit illi. **A**d huc
cōsiliator ut enarrē: ut furore em̄
replet⁹ sū. In voce dicit. **O**baudi
te me diuini fruct⁹ et q̄si rosa plā
tata sup̄ riuos aquarū fructificate
Quasi liban⁹ odorē suauitatis ha
bete. **F**lorete flores q̄si liliū et date
odorē et frōdete i grāz et collauda
te canticū et bñdicite dñm in opi
bus suis. **D**ate noi ei⁹ magnificē
ciā et cōfitemi illi in voce labiorū
vstroz et in canticis labiorum et ci
tharis et sic dicetis i cōfessioe ope
ra dñi vniūsa bōvalde. In vto em̄
eius stetit aq̄ sicut cōgeries et in ser
mone oris illi⁹ sic exceptoria aq̄z
qm̄ in p̄cepto ip̄i⁹ placor sit et nō
est minoracō in salute ip̄i⁹. **O**pa
oīs carnis corā illo et nō est q̄c q̄
absconditū ab oculis ei⁹. **A** seculo
vsq; in seculū respicit et nihil ē mi
rabile in cōspectu ei⁹. **N**ō est dicere
Quid ē hoc aut q̄d est illud. oīa
em̄ in tpe suo querētur. **B**ñdictio
illi⁹ quasi fluui⁹ mūdabit et quō
chatadism⁹ aridā inebriauit sic
ira ip̄i⁹ gētes que nō exq̄siet eū
hereditabit. **Q**uō ouertit aq̄s i sic
citātē et siccata est terra et vie illi⁹
vijs illoz directe sūt sic p̄dōrib⁹

offensioēs in ira ei⁹. **B**ona bonis
creata sūt ab initio sic neq̄ssimis
bona et mala. **I**nitū necessarie rei
vite hoīm aqua ignis et ferr⁹. sal
lac et panis similitagineus et mel et
botr⁹ vne et oleū et vestimētū. **D**ec
oīa sādīs in bona sic et impijs et
p̄dōrib⁹ in mala cōtēnē. **S**ūt spi
ritus qui ad vindictā creati sunt
et in furore suo cōfirmauerūt toi
menta sua. **E**t in tempe cōsumma
tionis effundēt virtutē et furores
eius qui fecit illos cōfident. **I**g
nis. grādō. fames et mors. omnia
hec ad vindictā creata sūt. **B**estia
eū dentes et scorpī et serpētes et cū
plea vindicās in exterminiu im
pios. **I**n mādatis eius epulabū
tur et sup̄ terraz in neccitate prepa
būtur et in tempib⁹ suis non p̄te
rient verbū. **P**ropterea ab initio
cōfirmatus sū et cōsiliatus sū et co
gitauī et scripta dimisi. **O**īa opera
dñi bona et omne opus hora sua
submīstrabit. **N**on est dicere hoc
illo nequ⁹ est. **O**mnia em̄ in tpe
suo cōprobabūtur et nūc in om
ni corde et ore collaudate et bene
dicite nomen dñi. **¶ Ca. xl.**

Ocupacō magna creata est
omnib⁹ hoīb⁹ et iugū gra
ue super filios adam a die exitus
de ventre matris eorū vsq; in diē
sepulture in matre omniū. **C**ogi
tationes eorum et timores cordis
adinuentione expectacōnis et dies
finicōnis residentes super sedem
gloriosā vsq; ad humiliatū in ter
ram et cinerē ab eo qui vti iacin
cto et portat coronā. vsq; ad eum
qui operitur lino crudo: furoz. ze
lus. tumultus. fluctuatio et timor

mortis iracūdia pseuerās et ofen-
tio et i tpe refectiois i cubili som-
nus noctis immutat sciam eius.
Modici autē tāq̃ nihil in requie
et ab eo in somnis q̃si i die respe-
ctus. **C**ōturbat⁹ est i visu cordis
fui. tāq̃ q̃ euaserit in die belli. **I**n
tpe salutis sue exsurrexit et admi-
rās ad nullū tiorē cū oī carne ab-
hoīe vsq; ad pecus et sup p̃dōres
septuplū. **A**d hec mors sāguis cō-
tentio et rumphea. oppressiōes. fa-
mes et stritio et flagella. **S**up im-
quos creata sūt hec oīa et ppter il-
los fact⁹ est cathadism⁹. **O**īa em̃
q̃ de trā sūt in trā ouerētur et aq̃
oēs in mare dūtent. **O**ē mun⁹ et
imq̃tas delebit et fides in seculū
stabit. **S**ubstantia iniustoz sicut
flum⁹ siccabūtur et sicut tomtruū
mgnū i pluuia psonabit. **I**n api-
endo man⁹ suas letabit sic pua-
ricatores in cōsumacōne tatescēt.
Repotes ipioz nō mltiplicabūt
ramos et radices imūde sup eacu-
mē petre sonāt. **S**up oēz aquā vi-
riditas et ad orā flumīs an oē fe-
nū euellēt. **G**ra sicut paradysus in
bñdictiōibz et mīa i seculo pmanz
Vita sibi sufficiētis oparij cōdul-
cabit et in ea inuenies tēsaū.
Edificacō citatis cōfirmabit nom̃
et sup hāc mulier immaculata cō-
putabit. **V**inū et musica letificāt
cor et sup vtrūq; dilectio sapien-
tie. **T**ibie et psalteriū suauēz faci-
unt melodiā et sup vtrūq; lingua
suauis. **G**ra et spēm desiderabit
ocul⁹ tu⁹ et sup hoc virides satio-
nes. **A**mic⁹ et sodalis i tpe ouem-
entes et sup vtroq; mulier cū vi-
ro. **S**fratres in adiutoriū i tpe tri-

bulacōis et sup eos mīa liberabit.
Aur et argētū cōstitutio peditū et
sup vtrūq; cōsiliū bñplacitū. **F**a-
cultates et vtutes exaltant cor et
sup hec timor dñi. **N**ō est in tiorē
dñi minoratio et nō est in eo inq̃-
rere adiutoriū. **T**imor dñi sic pa-
disus bñdictiōis et sup oēz gloriā
operuerūt illū. **F**ili in tpe vite tue
ne indigeas. **M**eli⁹ ē ei mori q̃ in-
digere. **V**ir respiciēs in mēsam
alienā nō est vita ei⁹ in cogitacō-
ne videt⁹. **A**lit enim aīaz suā abis
alienis. **V**ir aut disciplinatus et
erudit⁹ custodiet se. **I**n ore ipru-
ctis cōdulcabit inopia et in vtre
eius ignis ardebit. **C**ap. xli.

O mors q̃ amara ē memoria
tua hōi pacē hñti in substā-
cijs suis viro quieto et cui⁹ vie di-
recte sūt in oībz et adhuc valenti
accipe cibū. **O** mors bonū ē iudi-
ciū tuū hōi indigēt et q̃ minora-
viribz defecto etate et cui de oībz
cura ēa incredibili q̃ pdit sapiāz
Noli metuere iudiciū mortis. **M**e-
mento q̃ an te fuerit et q̃ supuētū-
ra sūt tibi. **H**oc iudiciū a dño oī
carni. **E**t q̃ supuēmēt tibi in bene-
placito altissim⁹: siue decēz siue cē-
tū siue mille anni. **N**ō est em̃ i in-
ferno accusacō vite. **F**ilij ab hōmī-
nacōnū sūt filij p̃dōz et q̃ cūsan-
tur secus domos impioz. **F**ilioz
p̃dōz piet hereditas et cū semie
illoz assiduitas opprobrii. **D**e
p̃re impio querūtur filij. qm̃ p̃p̃
illū sūt i opprobrio. **V**e vobis vi-
ri impij q̃ dereliq̃stis legē dei altis-
sim⁹. **E**t si nati fueritis i maledicti-
one nascemini et si mortui fueritis
i maledictōne erit ps ṽra. **O**īa

que de terra sunt in terrā cūtent
sic impij a maledicto in p̄dicōez.
Luct⁹ hōim i corpe ip̄oz. nomen
aut ip̄ioz delebit. **C**uraz habe de
bono noie. hoc ei magis pmane
bit tibi q̄ mille thesauri magni a
p̄tiosi. **B**one vite nūis diez. bonū
aut nomē pmanebit i euū. **D**isci
plinā in pace cōseruate fili. **S**api
encia em̄ abscondita a thesaur⁹ in
uisus q̄ vtilitas in vtrūq̄. **M**elior
est homo q̄ abscondit stulticiā suā
q̄ homo qui abscondit sapiā suā.
Verūtamē reūtimini in hijs q̄ p
cedūt de ore meo. **N**ō est ei bonū
oēz irreuerētia. obseruare a non
oia oibz bñ placēt i fide. **E**rubesci
te a p̄re a a m̄re de fornicacōe et a
p̄fide. a a potēte de mēdacō. a p̄n
cipe a a iudice de delicto. a sinago
ga a plebe de iniquitate. a socio a
amico de iniustitia. de loco in quo
hitas. de furto. de veritate dei et te
stamēto. de discubitu i paibz a ab
obfuscatōe dati et accepti. a salu
tātibz de filētio. a respectu mulieis
fornicarie a ab aūfione vult⁹ og
nati. **N**e aūtas faciē a p̄rio tuo a
ab auferēdo p̄tē a nō restituēdo.
Ne respicias mulierē alieni viri a
ne scruteris ancillā ei⁹ neq̄ stete
ris ad lectū ei⁹. **C**auē ab aicis de
sermonibz impij a cū dederis
ne impropes. **¶ Ca. xliij.**

Non duplices sermonē audi
tus de reuelacōe s̄mōis ab
scōditi a eris vere sine ofusione a
inueies grāz in cōspectu oim hōim
Ne p hijs oibz ofudaris a ne ac
cipias psonā ut delinq̄s. **D**e lege
altissimi a testamēto a de iudicio
iustificare impiū. de v̄bo sotiōz a

viatoz a de dacōe hēditatis aico
rū. de eq̄litate statē a p̄de. de acq̄
ficōe mltōz a paucoz. de corrup
tione emp̄cōis a negotiatoz a de
mlta disciplina filioz a suo pessiō
lat⁹ sāguare. **S**up mlierē nequā
bonū est signū. **V**bi man⁹ multe
sūt claudē a qdāq̄ trades nūera
et appende. datū vero et acceptū
oē describe. **D**e disciplina infēlati a
fatui a de seioribz q̄ iudicātur ab
adolescētibz a eis erudit⁹ in oibz
a p̄babil⁹ in cōspectu oim viroz.
Filia p̄ris abscondita ēz vigilia et
sollicitudo ei⁹ aufert sōnū ne for
te i adolescēcia sua adultera effici
at a cū viro cōmorata odibil⁹ fiat
neq̄ polluat⁹ in v̄ginitate sua a i
palmis suis gūida inueiat. ne for
te cū viro cōmorata trāsgrediat⁹
aut certe steril⁹ efficiat⁹. **S**up filiā
luxuriōsā cōfirma custodiāz neq̄
fatiat te in obprobriū v̄ire imini
cis. a detractōe in citate a abiectō
ne pleb⁹ a ofudat te i mltitudine
p̄li. **O**i hōi noli intēdē in specie et
in medio mlierz noli cōmorari. **D**e
vestimētis ei⁹ p̄cedit tinea a a mlie
re inq̄tas viri. **M**elior ē ei inq̄tas
viri q̄ bñfaciēs mulier et mulier
ofudēs i obprobriū. **M**ēor ero igi
tur op̄z dñi a q̄ vidi annūciabo
In sermōibz dñi opa ei⁹. **S**ol illu
minās p oia reserit a gloria dñi
plēnū est op⁹ ei⁹. **N**ōne dñs fecit
scōs enarrare oia miābilia sua q̄
cōfirmavit dñs oip̄tēs stabili i
glia sua. **A**bissuz a cor hōim inue
stigauit et i astucia eoz extogita
uit. **C**ognouit ei dñs oēz scīaz et
insperit i signū eui annūciās que
p̄terierat q̄ sup̄uētura sūt reuelās

vestigia occulto. Non preterit illi
ois cogitat et non abscondit se ab
eo ullus sermo. Magnalia sapie
sue decorauit que est ante seculum usque
in seculum neque adiectum est neque mi
nuetur et non eget alicuius consilio. Qui
desiderabilia omnia opera eius et tanquam
scintilla que est considerare. Omnia hec vi
uentia manent in seculo et in omni ne
cessitate omnia obaudiunt ei. Omnia du
plicia vnum contra vnum et non fecit
quicquam deesse. Vniuersiuiusque confir
mabit bona. Et quis faciat ibi vi
dens gloriam eius. Cap. xliij.

Altitudinis firmamentum pulch
ritudo eius. Spiritus celi in visione
glorie. Sol in aspectu annuncians i ex
itu: vas admirabile opus excelsum.
In meridiano exurit terra et in aspe
ctu ardoris eius quousque poterit sustinere.
Fornacem custodit in opibus ardo
ris. tripliciter sol exurit motus ra
dios igneos exsufflas et resurgens
radix suis obtegit oculos. Mag
nus dominus qui fecit illum et in sermoni
bus eius festinavit iter. Et luna in
omnibus in tempore suo ostensio temporis et sig
num eius. Luna signum diei festi lu
minare quod minuit in consummatione.
Mensis scilicet nomen eius est crescentes mi
rabilius in consummatione. Vas castro
rum in excelsis in firmamento celi re
splendens gloriose. Spiritus celi gloria
stellarum mundum illuminans in excelsis
dominus. In verbis sancti stabunt ad iu
dicium et non deficiet in vigiliis suis.
Vide arcum et benedic ei qui fecit illum.
Valde speciosus est in splendore suo.
Circumtulit celum in circuitu glorie sue
manus excelsi aperuerunt illum. Impio
suo acceleravit minueret et accelerat
coruscationes emittit iudicii sui.

Propterea apti sunt thesauri et euo
lauit nebule sicut aues. In magni
tudine sua posuit nubes et confracti
sunt lapides gradibus. In conspectu
eius commouebuntur montes et in volu
tate eius aspirauit noth. Vox to
mtrui eius vibravit terram. tempestas
aerolomis et congregatio spiritus sicut
avis deponens ad sedendum aspergit
minuet et sicut locusta demergens descen
sus eius. Pulchritudinem cadonis eius
ammabit oculus et super umbram eius
expauescit cor. Gelu sicut salis ef
fudet super terram et dum gelauerit fiet
tanquam cacumina tribuli. Frigidus ve
tus aer fluuit et gelauit cristal
lus ab aqua. Super omnes congregatio
ne aquarum requiescet et sicut lorica
induet se aer. Et deuorabit mon
tes et exuret desertum et extinguet vi
ride sicut ignem. Medicina omnium in
festinatio nebule et ros obuias
ab ardore remouet humile efficiet eum.
In sermone eius filius vetus et cogi
tatione sua placavit abissum et pla
tauit illum dominus ihesus. Qui nauigat
mare enarrant pericula eius et audien
tes auribus nostris ammirabamur. Il
lic preclara et mirabilia varia besti
arum genera et omnium pecorum et creatura
teluarum. Propter ipsum confirmatus est
itineris finis et in sermone eius opposi
ta sunt omnia. Multa dicemus et deficie
mus verbis. Consummatio autem sermonum
ipse est in omnibus. Gloriantes ad quid
valebimus. Ipse enim omnipotens super
omnia opera sua. Terribilis dominus et
magnus vehementer et mirabilis pote
tia ipsius. Glorificantes dominum quantum
cumque potueritis superualebit adhuc
et ammirabilis magnificentia eius. Bene
dicentes dominum exaltate illum quantum

potestis. maior est enim oī laude
Exaltātes eū replemī virtute. Ne
laboretis. nō ei oprehēdetis. Quis
videbit eū sicut ē ab initio. Mul
ta abscondita sunt maiora hīs.
Pauca enī vidim⁹ opē ei⁹. Oīa
autē dñs fecit et pie agētibus de
dit sapienciā. **Ca. xliiij.**

Audem⁹ viros gloriosos et
pentes nros in gnacōe sua
Multā glia fecit dñs magnificē
tia sua a seculo. Dñantes in ptāti
b⁹ suis hoīes magni vtute et pru
dēcia sua p diti nūciātes i pphetis
dignitatē pphetarū et impantes i
pnti ppo et vtute prudēcie popul
sāctissia vba. In puericia sua req
rētes modos musicos et narrātes
carmīa scripturā. Hoīes diuites
in vtute pulchritudis studiū habē
tes pacificātes i domib⁹ suis. Oēs
isti in gnatiōib⁹ gētis sue gloriā
adepti sūt et in dieb⁹ suis habētut
in laudib⁹. Qui de illis nati sūt re
liquerūt nomē narrandi laudes
eorū. Et sūt quoq⁹ nō est mēoria.
Perierūt qñ q nō fuerint et nati
sūt qñ nō nati et filij ipōrū cū ipsis
S⁹ illi viri mīe sūt quoq⁹ pietates
nō defecerūt. Cū semīe eorū pma
nēt bona hereditas sācta nepotes
eorū. Et i testamētis stetit semē eorū
et filij eorū ppe illos vsq⁹ in eternū
manēt. Semē eorū et glia eorū nō
derelinquet. Corpa ipōrū i pace se
pulta sūt et nomē eorū viuet i ge
neracōnē et gnationē. Sapia ipō
rū narrēt populi et laudez eorū nū
ciet ecclesia. Enoch placuit dō et
trāsstat⁹ est in paradisu ut det genti
bus sapia. Noe inuētus ē pfect⁹
iust⁹ et in tpe iracūdie factus ē re

cōciliacō. **I**thō dimissus est reliquū
terre cū factū ē diluuiū. Testamē
ta seculi posita sūt apud illū ne de
leri possit diluuiū oīs caro. Abra
hā magn⁹ pē multitudis gentiū
et nō est inuētus similē illi in glia.
Qui cōseruabit legē excelsi et fuit i
testamēto cū illo. In carne ei⁹ sta
re fecit testamētū et in tēptacōe in
uētus est fidelis. **I**thō iureiurādo de
dit illi gloriā in gēte sua crescē il
lū qñ terre cumulū et ut stellas ex
altare semen ei⁹ et hēditare illos a
marī vsq⁹ ad mare et a flumīe vs
q⁹ ad terminos terre. Et ysaac fecit
eodē mō ppe abrahā ptez ei⁹. Bñ
dictōez oīm gētū dedit illi dñs et
testamētū suū confirmauit sup ca
put iacob. Agnouit eū in bñdicti
ōib⁹ suis et dedit illi hēditatez et
diuisit illi ptez i tribub⁹ duo decā.
Et cōsuauit illi hoīes mīe inuēiē
tes grāz in conspectu oīs carnis.

Ollectus deo et hoī. **Ca. xlv.**
bus moyses cui⁹ mēoria in
bñdictōe est. Silez illū fecit i glo
ria sāctoꝝ et magnificauit eū in ti
more inimicōꝝ et in vrbis suis mō
stra placauit. Glorificauit illū in
cōspectu regū et iussit illi corā popu
lo suo et ostendit illi gloriā suam.
In fide et lemitate ipius sandū fe
cit illū et elegit eū ex omni carne.
Audiuit enī eum et vocē ipius et
induxit illū in nubem. Et dedit illi
cor ad pcepta et legez vite et disci
pline docere iacob testamētū suū
et iudicia sua israhel. Excelsū fecit
aaron fratres suū et similē sibi de
tribu leui. Statuit illi testamētū
eternū et dedit illi sacerdotiū gen
tis et beatificauit illum in gloria.

Et circumcinxit eū zona iustitie in
dixit eū stolā glorie et coronauit
eū in vasis virtutis. Circūpedes a fe
moralia a hūerale posuit ei a cin
xit illū tinnibul aureis pluris
in giro: dare somitū in incessu suo
auditū facē somitū in tēplo i me
moriā filijs gētis sue. **S**tolā sādā
auro a iacinto a purpura opus
textile viri sapiētis iuditio a veri
tate p̄diti. **T**orto cocto opus artifi
cis gēmis p̄tiosis figuratis in li
gatura auri a ope lapidarij scul
ptis i memoriā scōz nūez tribuū
isrl̄. **C**orona aurea super mītraz
eius exp̄ssa signo sūtatis glia ho
noris a opus virtutis desiderio ocu
lorū ornata. **S**ic pulchra aū ip̄sū
nō fuerit talia vsq̄ ad originem.
Non est indutus illa alienigena
aliq̄s. s̄ t̄m filij ip̄i soli a nepotes
ei p̄ oē tps. **S**acrificia ip̄i cōfū
mata sūt igni q̄tidie. **C**ompleuit
moyses man⁹ ei⁹ a vnxit illū oleo
sādo. **F**actū est illi in testamētū
etnū a semini ei⁹ sicut dies celi sūt
gi sacerdotio a h̄re laudē a glifica
re populū suū in noīe suo. **I**psū
elegit ab oī vīnere offerre sacrifi
tiū deo in cēsū a bonū odorē in me
moriā placare p̄ p̄lo suo. **E**t dedit
illi in p̄ceptis suis p̄tatez in testa
mētis iudicōz docē iacob testio
nia a in lege sua lucem dare isrl̄.
Quia oītra illū steterūt aliem a p̄p̄
inuidiā circūderūt illū hoīes in
deserto q̄ erat cū dathā a abiron
a oīgregacō chore in iracūdia. **V**i
dit dñs de⁹ a nō placuit illi a con
fūpti sūt in impetu iracūdie. **F**ecit
illē mōstra a cōfūpsit illos i flāma
ignis. **E**t addidit aaron gliaz et

dedit illi hereditatē a p̄mitias fru
gū terre dimisit illi. **P**anē ip̄i⁹ in
p̄mis p̄auit in facietatez. nā a sa
crificia dñi edēt q̄ dedit illi et sem
i ei⁹. **C**eterū inē gētes nō heredi
tabit et ps nō est illi i gēte. **I**p̄e ē
em ps ei⁹ et hereditas. **P**hinees
fili⁹ eleazari terci⁹ in gloria imitā
do eū in fīore dei a stae i reuerētia
gētis in bonitate a alacritate aīe
sue placuit dō isrl̄. **I**dō statuit illi
testamētū pacis a p̄ncipē sādōz a
gētis sue ut sit illi a semini ei⁹ sādō
cū digtas ietnū. **E**t testamētū da
uid regi filio p̄esse de tribu iudā
hēditas ip̄i a semini ei⁹ ut daret
sapīaz in cor nōstz iudicare gen
te suaz in iustitia ne abolerētur bō
ip̄oz a gloriā ip̄oz in gentez eo
rū eternam fecit. **C**ap. xlvj.

Fortis in bello ihs naue sue
cessor moysi in p̄p̄his q̄ fuit
magn⁹ scōz nomē suū. maximus
in salutē electoz dei expugnaē in
furgētes hostes ut oīseq̄et heredi
tatē isrl̄. **Q**uā gliaz adept⁹ est in
tollēdo man⁹ suas a iactādo oītra
cītates rūp̄reas. **Q**uis aū illū sic
restitit. **N**ā hostes ip̄e dñs percuf
sit. **A**ut nō in iracūdia ei⁹ impedi
tus est sol a vna dies facta est q̄si
duo. **I**n uocauit altissimū potētez
in oppugnādo inimicos vñdiq̄ a
audiuit illū magn⁹ et scīs deus i
saris grādīs virtutis valde fortis.
Impetū fecit oītra gētez hostilē et
in descēsu p̄didit oītrarios ut cog
noscat gētes potētiā ei⁹. q̄ cōtra
deū pugnare nō est facile et secu
tus ē a tergo potētes. **E**t in dieb⁹
moysi mīaz fecit ip̄e a caleph fili
us iephone stare oītra hostem et

philere gentē a patris et pfringē
murmur malicie Et ipsi duo cōsti
tuti a piculo liberati sūt a nūo sex
cento et milia peditū: inducē illos
in hereditatē in terrā que manat
lac et mel Et dedit dñs ipsi caleph
fortitudinē et vsq; in senectute; p
māsit illi vītus ut ascēderet in excel
sū terre locū et semē ipsi obtinuit
hereditatē. Et vidēt oēs filij isrl.
q; bonū est obsequi scō deo. Et iu
dices singuli suo noīe q; nō est
corruptū cor q; nō aūsi sunt a dño
ut sit mēoria illo et in bñdictōe Et
ossa eo et pullulant de loco suo et
nomē eo et pmanet in efnū: pma
nēte ad filios illo et scto et viro et
gloria. Dilectus a deo suo samuel
pphetā dñi renouauit imperiū et
vixit pñces in gēte sua In lege
dñi congregatōez iudicauit et vidit
deū iacob et in fide sua pbatus est
ppha. Et agnit⁹ est in vbis suis fi
delis q; vidit deū lucis. Et inuoca
uit dñm oīpotentē in oppugnādo
hostes circūstātes vndiq; in obla
cōne viri inuiolati. Et intonuūt de
celo dñs et i sonitu magno audi
tā fecit vocē suā et cōtrūit pñces
tyrio et omīs duces philistīm.
Et añ tps finis vite sue et seculi te
stimonium pbuit in cōspectu dñi et
xpi: pecunias et vsq; ad calciāmē
ta ab oī carne nō accepit et nō ac
cusauit illū hō Et post hoc dormi
uit et notū fecit regi et oñdit illi fi
nē vite sue et exaltauit vocē ei⁹ de
terra i ppha delē impietatē gētis

Post hec surrexit **Ca. xlvij.**
nathā ppha i diebz dauid.
Et qsi adeps sepat⁹ a carne sic da
uid a filiis isrl Cū seōibz lusit qsi

cū agnis et in vrsis similit fecit si
cut i agnis ouiu. In iuuetute sua
nūquid nō occidit gigātes et ab
stulit obprobriū de gēte. In tol
lēdo manū i saxo fūde deiecit exul
tatōne golie vbi inuocauit dñm
oīpotentē Et dedit in dextra ei⁹ tol
lere hoīez fortez in bello et exaltare
cornu gētis sue. Sic in decē milib⁹
glorificauit illū et laudauit illū in
bñdictōibz dñi in offerēdo illi co
ronā glorie. Cōtrūit ei inimicos
vndiq; et extirpauit philistīm
et trarios vsq; in hodiernū diem.
Cōtrūit cornu ipō et vsq; in efnū.
In oī ope dedit cōfessionē scto et
excelso in vto glorie. De oī corde
suo laudauit dñm et dilexit deū
q; fecit illū et dedit illi cōm inimicos
potētiā. Et stare fecit cātōres cōm
altare et in sono eo et dulces fecit
modos. Et dedit i celebratōibz de
cus et ornauit tempora vsq; ad cōser
uatōez vite ut laudaret nomē scti
dñi et aplificaret mane dei scī
tatē. Xpus purgauit pctā illi⁹ et
exaltauit in efnū cornu ei⁹. Et de
dit illi testamētū regni et sedē glie
in isrl. Post ipm surrexit fili⁹ sen
sat⁹ et ppe illū deiecit oēs potētiā
inimicoz. Salomō impauit i die
bus pacis cui subiecit de⁹ oēs ho
stes ut cōderet domū in noīe suo et
paret scītatē in sempitēnū quēad
modū erudit⁹ est i iuuetute sua.
Et implet⁹ est qsi flumē sapia et ter
rā rexit aīa sua. Et repleti in cō
pacōibz enigmata ad insulas lō
ge diuulgatū est nomē tuū et de
lect⁹ es in pace tua. In cātlemis et
in pūbijs et cōpacōibz et in pte
tacōibus mirate sunt terre et in

noie dñi cui est cognome de isrl
Collegisti qñ auricalu aurū a ut
 plūbū oplesti argētū a indinasti
 femora tua mulieribz. **O**stēte ha
 buisti i corpe tuo dediti maculā
 in glia tua a pphānasti semē tuū
 inducē iracūdiā ad liberos tuos
 a in ceteris stulticiā tuā ut facēs
 impiū biptitū a ex effraim ipare
 impiū duz. **D**e aūt nō derelinqt
 miam suā a nō corrūpet neqz dele
 bit opa sua neqz pdet a stirpe ne
 potes electi sui a semē ei⁹ q diligit
 dñm nō corrūpet. **D**edit autē reli
 quū iacob a dauid de ipsa stirpe
 a finē habuit salomō cū pñibus
 suis. **E**t dereliquit post se de semie
 suo gētis stulticiā a iminutū pru
 decia roboam q aūtē gentē o filio
 suo a ieroboā filiū nabath q pec
 care fecit isrl et dedit viā peccādi
 effraim a pluriā redūd aueēt pec
 cata ipōz. **V**alde em aūtēnt illos
 a terra sua. **E**t qñuit oēs neqcias
 vsqz dū pueniret ad illos defen
 sio a ab oibz pñis literauit eos.
Et surrexit helyas. **C**ap xlvij
 ppha qñ ignis vbu ipi⁹ qñ
 facula ardebat. **Q**ui induxit i illos
 famē a imitantes illū inuidia sua
 pauci facti sūt. **N**ō em poterāt su
 stinere pcepta dñi. **V**erbo dñi cō
 timuit celū a deiecit a se ignē frē.
Sic amplificat⁹ est helyas in miā
 bilibz suis. **E**t qñ pñt filie gloriari
 tibi. **Q**ui sustulisti mortuū ab ife
 ris de sorte mortis in vbo dñi dei.
 q deiecasti reges ad pñiciē a ofre
 gisti facile potēciā ipōz et glorio
 sos delicto suo. **Q**ui audis i syua
 iuditū a in oreb iuditia defensio
 nis. **Q**ui vngis reges ad pñiam

a pphetas facis successores tuos
 post te. **Q**ui recept⁹ es in turbine
 ignis i curru equo a igneo a q in
 script⁹ es i iudicijs tēpoz lenire
 iracūdiā dñi. ocliare cor pñis ad
 filiū et restituere tribz iacob. **B**ū
 sūt q te vidēt a in amicitia tua de
 corati sūt. **N**ā nos vita vinim⁹ tm
 post mortē aūt nō erit tale nomē
 nrm. **H**elyas q in turbine tedus
 est a in helyseo oplet⁹ ē spūs ei⁹
In diebz suis nō ptimuit pñcipē
 a potentia nemo vicie illū. **N**ec su
 pauit illū vbu aliqd a mortuū p
 phetauit corp⁹ ei⁹. **I**n vita sua fe
 cit mōstra a in morte opat⁹ ē mi
 rabilia. **I**n oibz istis nō penituit
 popul⁹ a nō recessēnt a pñis suis
 vsqz dū abiecti sūt de fra sua a di
 sperfi sūt in oēs frā a relicta ē gēs
 ppauea a pñeps i domo dauid
Quidā ipōz fecerēt qd placeret dō
 alij aūt multa omiserūt pñā. **E**ze
 chias muniuit citatē suā a indu
 xit in mediū ei⁹ aquā et fodit fer
 ro rupē a edificauit ad aquā pu
 trū. **I**n diebz ipi⁹ ascendit senna
 cherib a misit rapsacen a sustulit
 manū suā o tra illos a extulit ma
 nū suā in syon a supbz factus est
 potētia sua. **T**ūc mota sūt corda
 a man⁹ ipōz a doluerūt qñ pturē
 tes mulieres. **E**t inuocauerūt dñm
 misericordē a expandētes manus
 suas extulerūt ad celū a scis dñs
 deus audiuit cito vocē ipōz. **N**on
 est cōmemorat⁹ pñā ipōz neqz
 dedit illos inimicis suis. **S**i purga
 uit illos i manu ysaye sādī pphē
 deiecit castra assirioz a cōtriuie
 illos angelus dñi. **N**am fecit eze
 chias qd placuit dō a fortit iuit i

via dauid p̄ris sui quā mādauit
illi ysayas p̄pha magn⁹ a fidel⁹ i
cōspectu dei. In dieb⁹ ip̄i⁹ retro re
dijt sol a addidit regi vitā. Sp̄iti
tu magno vidit vltia a solatus
est lugētes syon vsq; in sempitē
nū. Ostendit futura et abscondi
ta aūq; euenirēt. ¶ **Ca. xlii.**

Memoia iosie in op̄p̄osicōe odo
ris facta op⁹ pigmētarij In
oī ore q̄si mel indulcabit ei⁹ me
moriam a ut musica in iuuio v̄m̄i
Ipe est direct⁹ diuinit⁹ i penitētia
gētis et tulit abhōinacōes impieta
tis a ad dñm gubnauit cor ip̄si⁹
a in dieb⁹ p̄dō⁹ corroborauit pi
etate. P̄fē dauid a ezechia a io
syaz om̄s p̄cēm om̄iserūt. nā reliq;
rūt legē altissimi reges iuda a cō
tēpserūt timorē dei. Dederūt em̄ reg
nū suū alijs et glia suā aliemige
ne gēti. Incēderūt electā ciuitatē sc̄i
tatis a desertas fecerūt vias ip̄i⁹ i
manu iheremie. Nam male tracta
uerūt illū. q̄rētre m̄tis ossecratus
est p̄pha. euertere et eruerē a p̄dere
a iter⁹ edificare a renouare. Ezechi
el q̄ vidit ospectū glie quā oñdit
illi in curru cherubim. Nā om̄ora
tus est inimicō⁹ i ymbri b̄n̄facere
illis qui oñderūt rectas vias. Et du
o dē p̄phaz ossa pullulant de lo
co suo. Nā corroborauerūt iacob a
redimerūt se in fide v̄tutis. Quo
amplificem⁹ iorobabel. Nā a ip
se q̄si signū in dextra manu isrl.
Et ihm̄ filiū iosedech. Qui i dieb⁹
suis edificauerūt domū a exaltaue
rūt tēplū sc̄dū dñi patū in gliaz
sempitēnaz. Et neemias in mēoria
multi t̄pis q̄ erexit nob̄ muros eū
sos et stare fecit portas a seras q̄

erexit domos nr̄as. Nemo nat⁹ ē
in terra q̄lis enoch nā a ipe recep
tus est a terra. Et ioseph q̄ nat⁹
est lō p̄nceps frat⁹. firmamētū po
puli. a ossa ip̄i⁹ visitata sūt a post
mortē p̄phetauerunt. Seth a sem
apud hoīes gloriā adepti sūt a su
per oēm aīaz in origine adam.

Simeō om̄e fili⁹ sac̄ ¶ **Ca. l.**
dos magn⁹ q̄ in vita sua suf
fulsit domū et i dieb⁹ suis corrobo
rauit tēplū. Tēpli etiā altitudo ab
ip̄so fūdata ē duplex edificatio a
excelsi pietes tēpli. In dieb⁹ ip̄i⁹
emanauerūt putei aq̄⁹ a q̄si ma
re adimpleti sunt sup̄ modū. Qui
curauit gentē suā a liberauit eā a
p̄dicōe. Qui p̄ualuit amplificare
ciuitatē. q̄ adept⁹ est gliaz i ouer
sacōe gentis a ingressu dom⁹ et
atēij āplificauit. Quasi stella ma
tutina i medio nebule a q̄si luna
plena i dieb⁹ suis luc⁹ a q̄si sol re
fulgēs sic ille refulsit in tēplo dei.
Quasi arc⁹ refulgēs in nebule
glie a q̄si flos rosaz i dieb⁹ v̄m̄is
a q̄si lilia q̄ sūt in trāitu aq̄ et q̄si
th⁹ redolēs i dieb⁹ estatis. Quasi
ignis effulgēs a th⁹ ardēs i igne
q̄si vas auri solidū ornatū oī la
pide p̄tioso. Quasi oliua pullulās
a cāpsus i altitudine se extollēs.
In accipiēdo ip̄sū skolā glie et re
stiri eū i osūmacōe v̄tutis i ascēsu
altaris sc̄i gliaz dedit sc̄tatis ami
dū. In accipiēdo aut̄ p̄tes de ma
nu sacerdotū a ipe stās in arā a cir
ca illū corona frat⁹ q̄si plātatio
cedri in mōte libano. sic circa illū
steterūt q̄si rami palme a oēs filij
aaron i glia sua. oblatō aut̄ dñi i

mambz ipoz coram oi sinagoga
isrl a osu macoe fugens in aram
amplifica oblacone excelsi regis
porrexit manu sua in libacone et li
bauit de sanguine vue. Effudit i su
dameta altaris odore dimu excel
so pncipi. Tunc exclamauerunt filij
aaron a i tubis pducilibz sonu
erunt a audita fecerunt voce magna
in meoria cora d. Tunc ois popu
lus fil pperauerunt a ceciderunt in fa
cie sup fraz adorare dnm deu suu
a dare pces oipoteti d excelsi Et
amplificauerunt psallentes i vocibz
fuis a i magna domo audere sonu
suauitatis plenus. Et rogauit po
pul dnm excelsu i pce vsqz du p
ficeret honoz dnm et munu suu pfe
cerunt Tunc descendes manu suas ex
tulit i oez ogregacone filioz isrl
dare gliaz d a labijs suis a i no
mie ipi glari. Et iterauit oione
sua volens ostendere virtute dei. Et plus
orauit deu oim q magna fecit in oi
terra qui auxit dies nros a vetre
mris nre a fecit nobiscu scdz sua
miaz det nob iocunditate cordis a
fieri pace in diebz nris in isrl per
dies sepienos credere isrl miaz
dei ee nobiscu ut liberet nos i die
bus suis. Duas gentes odit aia
mea. tertia aut no est ges quam
oderim. Qui sedet in mote seyr et
a philistim a stultu popul q ha
bitat in sychimis Doctrina sapi
entie et discipline scripsit in codi
ce isto ihus filius syrach iherosoli
mita q renouauit sapiaz de corde
suo. Btus q i istis ysac bois. Qui
ponit illa in corde suo sapiens erit
sp. Si em hec fecerit ad omia vale
bit qz lux dei vestigiū ei est.

Oratio ihesu filij syrach.

Confitebor tibi dñe rex
a collaudabo te deu sal
uatorē meū. **C**onfitebor
nomi tuo qm adiutor
a pector factus es m a liberaasti cor
pus meū a pdicōe a laqo lingue
iniqua a a labijs operatiū medatiū
a in ospectu astatiū factus es m ad
iutor. Et liberaasti me scdz multitu
dine mie nois tui a rugietibz pre
patis ad esca de maibz queretiū
aiaz mea a de portis tribulacōnū
q circūderunt me a pssura flāme
q circūdedit me a in medio ignis
nō sū estuat. De altitudine vetric
inferi a a lingua comignata a a ver
bo medacij a rege iniquo et a lin
gua iniusta. **L**audabit vsqz ad
mortē aia mea dnm et vita mea
appropinquas erat inferno deor
sū circūderunt me vndiqz a nō eāt
q adiuuaret. **R**espiciēs eram ad
adiutoriū hoim et nō erat. **M**eo
ratu sū mie tue dñe a coopacōis
tue q a seculo sunt qm eruis fusti
nētes te dñe a liberaas eos de manu
gentiū. **E**xaltaasti sup terrā habita
tionē meā et p morte defluētī dep
eat sū. **I**n uocauī dnm p̄ez dñi
mei ut nō derelinq̄t me i die tribu
lacōis mee a in tpe sup̄tor sine
adiutorio. **L**audabo nomen tuū
assidue a collaudabo illud i ofes
sione et exaudita est oio mea. Et
liberaasti me de pdicōe et eripuisti
me de tpe iniquo. **P**ropterea ofi
tebor a laudē dicā tibi a bñdicāz
nomi dñi cum adhuc inimoz sū.
Priusqz oberrare quesiui sapiaz
palā in oione mea ante tempus

postulabaz pio illa et vsq; in no
uissimis inquiram eam et florebit
tāq; pcor vna. **L**etatu est cor meū
in ea ambulauit pes meus iter re
ctū in iuuetute mea inuestigabā
eam. **I**ndinaui modice aure meā
et excepi illam. **M**ultam inueni in
memetipso sapientiā et multū p
feci in ea. **D**ati mihi sapientiā da
to gloriaz. **C**onsiliat⁹ sum enī ut
facere illam. zelatus sū bonū et nō
confudar. **C**olluctata est anima
mea in illa et in faciendo eaz con
firmatus sū. **M**anus meas exten
di in altū et in sapiēcia eius luxit
anima mea et ignorantias meas
illūinauit. **A**nimā meāz direxi ad
illā et in agnitione inueni eā. **P**of
feci cum ipsa cor ab initio ppter
hoc nō derelinquar. **V**enter meus
cōturbatus est querēdo illaz ppter
terea bonā possidebo possessionem
Dedit enī mihi domin⁹ linguam
mercedē meam et in ipsa laudabo
eum. **A**ppropiate ad me in dō et
cōgregate vos ad domū discipli
ne. **Q**uid adhuc retardatis et qd
dicitis in hīs. **A**nime vestre sici
unt vehemēter. **A**perui os meū et
locutus sū. **C**ōparate vobis sine
argento sapientiā et collū vestrū
subicite iugo eius et suscipiat ani
ma vestra disciplināz. **I**n primo
est enī inuenire eam. **V**idete ocu
lis vestris quia modicū laboraui
et inueni mihi multā requiē. **A**ssu
mice disciplināz in multo nūero
argenti et copiosū aurū possidete
in ea. **L**etē aīa vīa in mīa eius et
nō cōfūdemī in laude ei⁹. **O**perami
op⁹ vīm aī tēpus et dabit vobis
mercedē vestrā in tpe suo.

ExPLICIT liber ecclasticus.

INCIPIT oratio salomōis.

Et indiauit salo
mon genua sua
in ospectu totius
ecclesie israel et
aperuit man⁹ su
as ad celū et di
xit. **D**ñe deus israel nō est tibi si
milis deus in celo fufū neq; in ter
ra deorū qui custodis testamētū
tuū et misericōdiaz pueris tuis eunti
bus in cōspectu tuo in toto corde
seruans puero tuo dauid que lo
cut⁹ es illi et locutus es in ore tuo
et in manu tua implesti q̄si dies
iste. **E**t nūc dñe deus isrl custodi
puero tuo dauid patri meo que
locut⁹ es illi dicēs. **N**ō deerit tibi
vir a facie mea sedens in throno
isrl. **V**erūtāmē si custodierint fi
lij tui legē meā et in pceptis meis
ambulēt sicut ambulauerūt in cō
spectu meo fideles. **E**t nūc dñe de⁹
isrl creditū est verbū quod locu
tus es puero tuo dauid. qm̄ si ve
re habitauit deus cū hoīb; in ter
ra. **S**i celū celi nō sufficiāt tibi qm̄
tomagis dom⁹ hec quā edificauī
Sz respicias ad oīes serui tui et
deprecōez eius ut exaudias dñe
placacōnē oīom̄is quā puer tu⁹
orat corā te hodie ut sint oculi tui
sup domū hāc die ac nocte i locū
quē dixisti inuocare nomē tuū et
exaudias oīonez quā puer tuus
orat in hoc loco et exaudias pēa
tionē pueri tui et ppli tui isrl si ora
uerint in loco isto et exaudias in
loco hitacōis de celo et exaudias
et pici⁹ sis si peccauerit vir in te.

ExPLICIT oratio salomōis.